

Van oorlog naar vrede in Syrië:
Een thematische analyse van framing in nieuwsmedia

Student Name: Lotte Vlak
Student Number: 612217

Supervisor: Dr. Bernadette Kester

Master Media Studies - Media & Journalistiek
Erasmus School of History, Culture and Communication
Erasmus University Rotterdam

Master's Thesis
June 2025

Word Count: 13975

ABSTRACT

Op 8 december 2024 kwam met de val van het regime van Bashar al-Assad, na dertien jaar conflict, een einde aan de burgeroorlog in Syrië. Deze gebeurtenis markeert een historisch keerpunt voor Syrië, maar vormt ook een kwetsbare overgangsfase van oorlog naar vrede. Dit onderzoek richt zich op hoe Westerse en Arabische media de overgang van oorlog naar vrede in Syrië framen, in de periode 27 november 2024 tot 31 maart 2025. Aan de hand van een thematische analyse van nieuwsartikelen van de NOS, de Volkskrant, The Guardian en Al Jazeera is onderzocht hoe deze transitie werd geframed door Westerse en Arabische media en of er sprake was van vredesjournalistiek. De thema's die uit de analyse kwamen zijn: HTS, het regime van al-Assad, buitenland en de toekomst van Syrië. De resultaten laten zien dat HTS in de vier media op een dubbelzinnige manier wordt gepresenteerd, zowel als een bevrijdingsbeweging als een extremistische organisatie. Daarnaast bekritisieren alle vier de media het regime van Bashar al-Assad in hun berichtgeving, het regime wordt verantwoordelijk gehouden voor geweld en verwoesting in Syrië. Buitenlandse actoren worden vanuit verschillende invalshoeken bekeken, Westerse media richten zich vooral op de belangen van het Westen, terwijl Al Jazeera de Syrische belangen benadrukt. De berichtgeving over de toekomst van Syrië zijn hoopvol, met de nadruk op inclusiviteit en wederopbouw, maar wijzen ook op de kwetsbaarheid en uitdagingen van de transitie in Syrië. De verslaggeving van de onderzochte media toont elementen van vredesjournalistiek, de nadruk ligt op oplossingen en inclusiviteit. Opvallend is dat de verschillen tussen Westerse en Arabische media kleiner zijn dan verwacht, wellicht door de unieke omstandigheden van de overgangsfase van oorlog naar vrede in Syrië.

KEYWORDS: Syrië, Framing, Vredesjournalistiek, Postconflictfase, HTS

Inhoudsopgave

ABSTRACT.....	1
1. INTRODUCTIE.....	2
2. THEORETISCH KADER.....	6
2.1 FRAMING.....	6
2.1.1 <i>Verschillende frames</i>	6
2.1.2 <i>Domesticeren van nieuws</i>	7
2.2 FRAMING VAN CONFLICTEN IN HET MIDDEN-OOSTEN.....	8
2.2.1 <i>De Irakoorlog</i>	8
2.2.2 <i>De oorlog tussen Libanon en Israël</i>	8
2.2.3 <i>Verschillen binnen één medium</i>	9
2.3 DE ARABISCHE LENTE.....	10
2.3.1 <i>De invloed van sociale media</i>	10
2.3.2 <i>De rol van traditionele media</i>	11
2.4 DE BURGEROORLOG IN SYRIË.....	13
2.5 MEDIA EN POLITIEK.....	14
2.5.1 <i>De invloed van de media</i>	14
2.5.2 <i>Agendasetting en beeldvorming</i>	15
2.6 EUROCENTRISME EN ORIËNTALISME.....	16
2.6.1 <i>Voorbeelden in de praktijk</i>	16
2.7 VREDESJOURNALISTIEK.....	18
2.7.1 <i>Vredesjournalistiek in de praktijk</i>	19
2.7.2 <i>De uitdagingen van vredesjournalistiek</i>	20
3. METHODE.....	22
3.1 SAMPLING EN DATAVERZAMELING.....	22
3.2 OPERATIONALISERING.....	23
3.3 ANALYSE.....	24
3.4 VALIDITEIT EN BETROUWBAARHEID.....	25
4. RESULTATEN.....	26
4.1 BEELDVORMING HTS.....	26
4.1.1 <i>Doelstellingen HTS</i>	27
4.1.2 <i>Extremistische achtergrond</i>	27
4.1.3 <i>Machtspositie HTS</i>	28
4.2 HET REGIME.....	30
4.2.1 <i>Geweld en repressie</i>	30
4.2.2 <i>Kritiek op het regime</i>	31
4.2.3 <i>Vernietiging al-Assad Symboliek</i>	32
4.3 HET BUITENLAND.....	34
4.3.1 <i>Internationale allianties en steun</i>	34
4.3.2 <i>Geopolitieke belangen</i>	35
4.4 DE TOEKOMST.....	37
4.4.1 <i>Een nieuw Syrië</i>	37
4.4.2 <i>Overgangsregering</i>	38
4.4.3 <i>Onzekerheid en angst</i>	39
4.5 VREDESJOURNALISTIEK.....	41
5. CONCLUSIE & DISCUSSIE.....	42
5.1 DOEL EN BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN.....	42
5.2 THEORETISCHE REFLECTIE.....	44
5.3 BEPERKINGEN EN VERVOLGONDERZOEK.....	45
LITERATUURLIJST.....	47
APPENDIX A.....	54
APPENDIX B.....	55

1. Introductie

De Arabische Lente, die in 2010 begon in Egypte, was de eerste opstand tegen autoritaire regimes in het Midden-Oosten en Noord-Afrika, waaronder ook de opstand in Syrië. In maart 2011 braken er in Syrië protesten uit tegen het regime van Bashar al-Assad. De harde reactie van het regime resulteerde in een bloedige burgeroorlog, waarin het regime van al-Assad aan de macht bleef (Žuber & Moussa, 2018, pp. 248-249).

Eind november 2024 voerden rebellengroepen in Syrië aanvallen uit op meerdere steden en zij slaagden erin Aleppo te veroveren. Acht dagen later stonden ze aan de poorten van Damascus (Trouw, 2024, “november 2024”, alinea 1). Op 8 december kwam het conflict na dertien jaar tot een einde, met de verovering van Damascus door *Organisatie voor de bevrijding van de Levant* (HTS). Tijdens de oorlog kwamen honderdduizenden mensen om het leven, vluchtten bijna zes miljoen mensen het land en werden grote verwoestingen aangericht (Lecluyse, 2024, “Hoelang Oorlog Syrië, alinea 5).

HTS werd in 2011 opgericht als Jabhat al-Nusra, een tak van al-Qaeda, en groeide uit tot een invloedrijke rebellengroep in de strijd tegen het regime van al-Assad (Usher, 2024, alinea’s. 7 - 18). Onder leiding van oprichter Abu Mohammad al-Julani, de strijdnaam van Ahmed Hussein al-Sharaa, nam de groep later afstand van al-Qaeda en verenigde zich met andere rebellengroepen onder de naam Hayat Tahrir al-Sham (HTS) (Calluy, 2024, alinea 2). Toch blijven er twijfels over de intenties van HTS en de relatie met al-Qaeda. Deze twijfels komen voort uit interne conflicten binnen de groep en beschuldigen van mensenrechtenschendingen. (Usher, 2024, alinea’s 7 - 18). In de noordelijke provincie Idlib, waar HTS al jaren de controle heeft, treedt de organisatie onder leiding van Julani streng op tegen rivalen en extremisten (Ingleby, 2024, “Internationale terreurlijsten,” alinea 2). Op 29 januari 2025 werd Ahmed al-Sharaa benoemd tot interim-president van Syrië (Van Der Sterren, 2025, alinea 1). Daarmee kwam na ruim 50 jaar een einde aan het regime van Bashar al-Assad.

De overgang van oorlog naar vrede brengt altijd grote uitdagingen met zich mee, zowel op politiek als humanitair vlak. Tegelijkertijd speelt de manier waarop deze transitie in de media wordt gepresenteerd een cruciale rol. De berichtgeving over deze transitie heeft niet alleen invloed op de publieke opinie, maar ook op politieke besluitvormers, zoals

overheidsfunctionarissen en diplomaten, en hoe zij de situatie interpreteerden (Robinson, 2001, pp. 535-538). Beleidsmakers worden niet alleen beïnvloed door de media, maar ook door hulpverleners en diplomaten ter plekke.

Westerse media deden verslag van politieke veranderingen in het Midden-Oosten en leverden daarmee een bijdrage aan de Westerse publieke opinie over deze opstanden. De beperkte kennis van Westerse journalisten over de Arabische taal en cultuur leidde tot oppervlakkige en soms onvolledige berichtgeving (Medzini, 2014, pp. 378-381). Uiteindelijk resulteerden sensationisme en een gebrek aan kennis tot een vertekend beeld van de Arabische Lente.

In Syrië zelf werd de politieke berichtgeving beïnvloed door beperkingen voor zowel lokale als buitenlandse journalisten. In het Midden-Oosten proberen politieke machthebbers de media te manipuleren door journalisten fysieke toegang tot specifieke gebieden te ontfemen (Vandevoordt, 2016, pp 311-112). In Syrië moesten buitenlandse journalisten bijvoorbeeld kiezen voor een door de autoriteiten goedgekeurd visum (waardoor hun gangen konden worden gecontroleerd) of voor het zich illegaal toegang verschaffen tot rebellengebieden, wat hen volgens het regime tot collaborateurs met de rebellengroepen maakte.

Conflictverslaggeving is voor buitenlandse journalisten dus ingewikkeld, vanwege beperkte toegang en verschillende belangen. Bovendien is conflictverslaggeving afhankelijk van redactionele beslissingen, waarbij journalisten verhalen creëren vanuit specifieke narratieven (Hoxha & Hanitzsch, 2017, pp. 61-62). Hoewel journalisten niet opzettelijk manipuleren, hebben hun keuzes invloed op de manier waarop conflicten worden waargenomen en weergegeven.

De rol van de media in de framing van de transitie van oorlog naar vrede is een essentieel, maar onderbelicht aspect in onderzoek naar de berichtgeving van geopolitieke conflicten. Framing verwijst naar de manier waarop gebeurtenissen worden gepresenteerd in berichtgeving, waarbij bepaalde aspecten worden benadrukt en andere worden weggelaten (Entman, 1993, p. 52). Bestaand onderzoek naar de berichtgeving over Syrië toont aan dat verschillende mediaorganisaties verschillende invalshoeken kiezen (Cozma & Kozman, 2017; Greenwood & Jenkins, 2013; Zhang & Luther, 2019). Westerse media leggen

vaak de nadruk op menselijk lijden, morele standpunten en conflicten (Cozma & Kozman, 2017, pp. 198-201; Zhang & Luther, 2019, pp. 416-418). Arabische media benadrukken daarentegen ook menselijk lijden, maar focussen in de berichtgeving meer op het aanwijzen van verantwoordelijken of geopolitieke belangen.

Er wordt door wetenschappers gepleit voor het beoefenen van vredesjournalistiek bij de conflicten in het Midden-Oosten. Vredesjournalistiek is een andere journalistieke benadering die zich richt op het onderzoeken van de oorzaken van conflicten en het benadrukken van de gevolgen van geweld (Ersoy, 2017, pp. 462-465).

In dit onderzoek wordt geanalyseerd hoe de overgang van oorlog naar vrede in Syrië wordt geframed door Westerse en Arabische media. Om deze framing van het einde van de Syrische burgeroorlog in kaart te brengen, concentreert dit onderzoek zich op de berichtgeving van verschillende Westerse en Arabische media: *The Guardian*, *NOS*, *de Volkskrant* en *Al Jazeera*. Deze media zijn gekozen, omdat ze met elkaar een breed perspectief bieden. Dit maakt het mogelijk om eventuele culturele, politieke en geografische verschillen in de gebruikte frames te onderzoeken. De focus ligt op de manier waarop de overgang van oorlog naar vrede wordt weergegeven en welke frames en narratieven dominant zijn. Met narratieven worden verhaallijnen bedoeld die de media gebruiken om het conflict te beschrijven en rollen die worden toegewezen aan betrokken actoren (Tenenboim-Weinblatt et al., 2015, pp. 152-153).

Omdat framing invloed heeft op de manier waarop het publiek politieke en humanitaire crises begrijpt en op politieke besluitvorming, is het belangrijk om te begrijpen welke elementen worden benadrukt. De transitie van oorlog naar vrede in Syrië is historisch, na ruim 50 jaar komt er een einde aan het regime van Assad en het oorlogsgeweld van dit regime. Nadat er meer dan tien jaar sprake was van een gewapend conflict in Syrië, lijkt er voor het eerst uitzicht op politieke verandering. Deze overgang is dus historisch van aard, maar is tegelijkertijd kwetsbaar. De manier waarop dit moment door de media wordt gepresenteerd, bepaalt mede hoe de wereld het conflict evalueert en hoe zij zich opstelt tegenover nieuwe machtsverhoudingen in Syrië. Door te onderzoeken hoe Westerse media het einde van de burgeroorlog in Syrië framen, ontstaan waardevolle inzichten in hoe

informatie wordt gepresenteerd en welke gevolgen dit heeft voor beleidsvorming en de publieke opinie.

Framing-onderzoek is een essentieel onderzoeksgebied in communicatie-wetenschappen. Hoewel verschillende onderzoeken bestaan over de framing van conflicten door de media, is de overgang van een oorlogs- naar vredessituatie nog onderbelicht. Op dit moment is onderzoek vooral gefocust op conflictsituaties in het Midden-Oosten en wordt vooral de framing van Amerikaanse nieuwsmedia onderzocht. Dit onderzoek wil bijdragen aan mogelijk nieuwe theoretische inzichten met betrekking tot de rol van media en de framing van het einde van een ingewikkeld geopolitiek conflict. Daarnaast wordt dit gedaan vanuit een breed mediaperspectief, waarbij verschillende Westerse en Arabische media worden geanalyseerd. De onderzoeksvraag die onderzocht zal worden is: Hoe wordt de overgang van oorlog naar vrede in Syrië geframed door Westerse en Arabische media in de periode 27 november 2024 tot 31 maart 2025?

2. Theoretisch kader

In dit hoofdstuk wordt beschreven op welke manier media bijdragen aan de beeldvorming van conflicten in het Midden-Oosten door middel van framing. Op basis van voorbeelden van de Arabische Lente en de burgeroorlog in Syrië wordt onderzocht hoe deze conflicten in de media zijn geframed. Daarnaast wordt de relatie tussen media en politiek onderzocht. Eurocentrisme en oriëntalisme worden toegelicht, met speciale aandacht voor de manier waarop dit zichtbaar is in de verslaggeving van Westerse media. Tot slot wordt vredesjournalistiek besproken als een alternatieve benadering ten opzichte van traditionele oorlogsjournalistiek.

2.1 Framing

Framing wordt door Entman gedefinieerd als: “to select some aspects of a perceived reality and make them more salient in a communicating text, in such a way as to promote a particular problem definition, causal interpretation, moral evaluation, and/or treatment recommendation” (1993, p. 52). Dit betekent dat framing kan worden gezien als een manier waarop journalisten een verhaal vertellen, waarbij bepaalde aspecten worden benadrukt en andere juist minder aandacht geven of negeren. Framing komt tot uiting in onder andere de hoeveelheid mediaberichten over een specifiek conflict, maar vooral in de manier waarop taal (en beeld) wordt ingezet om bepaalde personen en gebeurtenissen weer te geven of te karakteriseren (Evans, 2010, p. 213). Frames omvatten verschillende dimensies, waaronder het definiëren van problemen, het bepalen van oorzaak-gevolgrelaties, het geven van morele evaluaties en het doen van suggesties voor mogelijke oplossingen (Entman, 1993, p. 52). Niettemin komen al deze aspecten zelden tegelijkertijd in een journalistiek artikel naar voren.

2.1.1 Verschillende frames

Verschillende frames kunnen gebruikt worden om een verhaal te presenteren. In de praktijk blijkt dat berichtgeving vaak beperkt is tot een aantal dominante frames die regelmatig in de media voorkomen (De Vreese, 2005, p. 52). Semetko en Valkenburg (2000) onderscheiden in hun onderzoek vijf veelvoorkomende frames (pp. 95-96). Het conflictframe legt de nadruk op tegenstellingen of conflicten tussen individuen, groepen, landen of

organisaties. Het human-interest frame concentreert zich op de menselijke dimensie van een verhaal, bijvoorbeeld door persoonlijke of emotionele ervaringen te beschrijven. Het verantwoordelijkheidsframe toont aan wie volgens de berichtgeving verantwoordelijk is voor een probleem of voor een mogelijke oplossing, dit kan een individu, groep of de overheid zijn. Het moraliteitsframe bekijkt gebeurtenissen vanuit een moreel of religieus standpunt, waarbij berichtgeving wordt gekenmerkt door een oordeel. Het frame van economische gevolgen benadrukt de financiële gevolgen van een gebeurtenis of probleem voor een individu, organisatie of land.

De Vreese (2005) maakt een onderscheid tussen generieke frames en issue-specifieke frames (p. 55). Generieke frames zijn toepasbaar op verschillende onderwerpen en contexten, over langere tijd en in verschillende culture contexten. Issue-specifieke frames daarentegen zijn relevant voor een specifiek onderwerp of beleidsdomein. De vijf hierboven genoemde frames worden beschouwd als generieke frames, omdat zij in verschillende onderwerpen voorkomen.

2.1.2 Domesticeren van nieuws

Hoewel we in een geglobaliseerde wereld leven, worden conflicten nog steeds op verschillende manieren gepresenteerd door nationale media (Dimitrova & Connolly-Ahern, 2007, pp. 162-164). Een voorbeeld is het domesticeren van nieuws, dit betekent dat internationale gebeurtenissen worden aangepast om ze voor het lokale publiek begrijpelijk, aantrekkelijk en relevant te maken (Clausen, 2004, pp. 28-29). Een voorbeeld hiervan is de verslaggeving tijdens de Arabische Lente, de verslaggeving van Amerikaanse en Zuid-Koreaanse media werd gekleurd door nationale belangen (Ha, 2022, pp. 190-191). Amerikaanse media legden meer nadruk op onderwerpen of betrokken landen die gerelateerd waren aan de nationale veiligheid van de VS, zoals terrorisme, Iran en Israël. Zuid-Koreaanse media benadrukten daarentegen vooral de mogelijke gevolgen van de Arabische Lente voor China en Noord-Korea. De berichtgeving over internationale gebeurtenissen is dus afhankelijk van de nationale context, wat leidt tot verschillende berichtgeving over dezelfde conflicten wereldwijd.

2.2 Framing van conflicten in het Midden-Oosten

Conflicten in het Midden-Oosten zijn vaak complex van aard, en verslaggeving is voor buitenlandse journalisten lastig, omdat informatie moeilijk te verifiëren is (Vandevoordt, 2016, p. 307). Framing speelt een belangrijke rol in hoe verschillende media conflicten in het Midden-Oosten presenteren. Onderzoek toont aan dat Westerse en Arabische media vaak verschillende standpunten innemen, wat leidt tot verschillende interpretaties van dezelfde gebeurtenissen (Dimitrova & Connolly-Ahern, 2007; Henarni & Surwandono, 2024; Melki, 2014).

2.2.1 De Irakoorlog

Een voorbeeld van verschillen in framing is de berichtgeving over de oorlog in Irak in 2003. Onderzoek toont aan dat Arabische media, zoals *Al Jazeera*, de nadruk legden op de slachtoffers en de gevolgen van (westers) geweld (Dimitrova & Connolly-Ahern, 2007, pp. 162-164). Westerse media daarentegen concentreerden zich vaker op hun eigen militaire successen en de potentiële democratische toekomst van Irak. Dit leidde tot uiteenlopende opvattingen of frames over hetzelfde conflict.

2.2.2 De oorlog tussen Libanon en Israël

Een ander voorbeeld betreft de berichtgeving over de oorlog tussen Libanon en Israël in 2006. Israëlische en Amerikaanse media presenteerden een pro-Israëliësch perspectief, waarbij de schuld bij Hezbollah werd gelegd (Melki, 2014, pp. 177-180). Arabische televisiezoekers waren daarentegen verdeeld, sommige waren pro-Hezbollah, terwijl andere gematigder berichtten. Door deze verschillende vormen van framing kregen de kijkers uiteenlopende verhalen over de oorlog te zien. Amerikanen zagen een legitieme Israëlische verdediging tegen een agressief Hezbollah, terwijl Israëli's een genuanceerder beeld kregen met enige kritiek op de oorlog. Arabische media daarentegen beschouwden Hezbollah als een rechtvaardige verzetsbeweging en als winnaar (Melki, 2014, pp. 179-180).

Daarnaast is er ook een verschil in hoe Westerse en Midden-Oosterse media Hamas afbeelden (Henarni & Surwandono, 2024, pp. 43-47). Westerse media presenteren Hamas als een terroristische organisatie, met extremistische opvattingen, terwijl Midden-Oosterse

media Hamas vaak presenteren als een symbool van verzet en heldendom, met de nadruk op de verdediging van Palestina.

2.2.3 Verschillen binnen één medium

Bovendien kan framing niet alleen variëren tussen verschillende media uit diverse regio's, maar ook binnen één medium, afhankelijk van het conflict. Uit onderzoek blijkt dat *The New York Times* verschillende frames gebruikte in de berichtgeving over de conflicten in Jenin (2002) en Nahr al-Bahred (2007) (Evans, 2010, pp. 223-224).

Het conflict in Jenin kwam tot stand na verschillende Palestijnse zelfmoordaanslagen in Israël, het Israëlische leger viel het Palestijnse vluchtelingenkamp in Jenin binnen waarbij tientallen doden vielen aan allebei de kanten (Evans, 2010, p. 212). Het conflict in Nahr al-Bahred draaide om de strijd van het Libanese leger tegen de Palestijnse militie Fatah-al-Islam binnen het vluchtelingenkamp, dit leidde tot verwoestingen van het kamp.

In Jenin werd *framing of proximity* gebruikt, dit betekent dat er empathie voor het lijden van de burgers werd opgewekt en strijders werden beschreven door middel van romantische termen als dapper en kansloos onderbewapend. (Evans, 2010, pp. 223-224). In Nahr al-Bahred werd *framing of distance* toegepast, waarbij strijders als terroristen werden afgebeeld en de Libanese legeroperatie als rechtvaardig en doeltreffend werd gepresenteerd, ondanks de voortdurende conflicten in Libanon.

Framing speelt dus een belangrijke rol in de verslaggeving van conflicten, door middel van framing wordt namelijk bepaald wie als slachtoffer of dader wordt gezien. In het geval van conflicten in het Midden-Oosten leidt dit vaak tot verschillende en soms tegenstrijdige opvattingen over hetzelfde conflict.

2.3 De Arabische Lente

De Arabische Lente begon in 2010 in het Midden-Oosten en Noord-Afrika en werd gekenmerkt door verschillende protesten tegen ongelijke machtsverhoudingen en een zeer slechte economische situatie in de Arabische wereld. De directe aanleiding van de Arabische Lente was de Tunesische straatverkoper Mohammed Bouzizi, die zichzelf in brand stak uit protest tegen armoede (Koster, 2023, Introductie, alinea 1). De protesten verspreidden zich snel naar landen als Egypte, Libië, Syrië en Jemen, waar ze leidden tot de val van autoritaire leiders of het uitbreken van gewelddadige conflicten (Walters, 2024, Wat waren de gevolgen?). Ook vonden er protestbewegingen in andere Arabische landen plaats, al leidden deze bewegingen hier niet tot politieke verandering.

De reactie van westerse landen op de Arabische Lente was wisselend en vaak inconsistent. Zo kreeg Libië militaire steun van het Westen, terwijl er in Syrië terughoudender werd opgetreden (Byman, 2013, pp. 289-293). Westerse leiders stonden voor het dilemma tussen het steunen van democratische idealen en het behouden van bepaalde belangen, zoals het onderhouden van bestaande allianties en het verkrijgen van olie.

Hoewel er een sfeer van optimisme heerste in zowel de Arabische wereld als het Westen, beweren deskundigen dat de Arabische Lente nauwelijks positieve veranderingen heeft opgeleverd (Khan et al., 2020, p. 51; Salam, 2015, p. 138). De Arabische Lente leidde in veel gevallen tot langdurig geweld, verdere economische achteruitgang en aanhoudende spanningen (Koster, 2023, Hoe gaat het nu?, alinea 1). In veel landen is de situatie dus verslechterd, wat heeft geleid tot nieuwe protesten. In Syrië was de Arabische Lente de aanleiding voor de uiteindelijke burgeroorlog.

2.3.1 De invloed van sociale media

Een opvallend aspect van de Arabische Lente was de invloed van sociale media: de Arabische Lente wordt namelijk ook wel een 'twitterrevolutie' genoemd, omdat mensen elkaar via sociale media opriepen om te gaan protesteren (Koster, 2023, Is de Arabische Lente een twitterrevolutie, alinea 1). Maar niet iedereen is het eens over de rol van sociale media tijdens de Arabische Lente, er bestaat nog altijd discussie over de impact van sociale media in die tijd. Onderzoek toont aan dat sociale media in deze periode de politieke

betrokkenheid hebben vergroot in de regio (Jamil, 2022, p. 1260). Tegelijkertijd moet het gebruik van sociale media niet als de belangrijkste factor worden beschouwd, maar als onderdeel van grotere politieke processen (Wolfsfeld et al., 2013, p. 132). In landen waar het gebruik van sociale media relatief hoog was, waren het aantal protesten vaak lager. Sociale media zijn dus niet de oorzaak van revoluties, maar leveren wel een bijdrage aan het verspreiden van informatie en het aantrekken van mensen, mits ze gecombineerd worden met fysieke acties (Comunello & Anzera, 2012, pp. 465-466).

2.3.2 De rol van traditionele media

De rol van traditionele media is relatief onderbelicht gebleven in de situatie van de Arabische Lente. Onderzoek naar de rol van Egyptische journalisten toont aan dat zij nauwelijks in staat waren om onafhankelijke journalistieke rollen te vervullen (Issawi & Cammaerts, 2015, pp. 562-563). Dit komt omdat ze vooral de kant van politieke elites kozen, wat leidde tot polarisatie, misinformatie en het falen van democratische vooruitgang. Eerst distantieerden Arabische media zich, vooral door hun nauwe band met Arabische regimes, maar later richtten ze zich meer naar de publieke opinie (Rasul & Asim, 2014, pp. 96-98).

Westerse media beschreven de Arabische Lente vanuit een eurocentrisch perspectief, zonder kennis van de Arabische taal en cultuur, waardoor ze afhankelijk waren van lokale informanten, vertalers en secundaire informatiebronnen (Medzini, 2014, pp. 378-381). De buitenlandse correspondenten kwamen nauwelijks in contact met de meerderheid van de bevolking die op het platteland wonen en analfabeet zijn, deze journalisten verlieten zelden de hoofdstad. De opiniesecties van de *The New York Times* en de *The Washington Post* weerspiegelden vooral de perspectieven van de Amerikaanse elite tijdens de Arabische Lente, waarbij kritiek op de Amerikaanse steun voor dictators grotendeels werd genegeerd (Ha, 2017, pp. 294-295). Hoewel bepaalde journalisten probeerden om alternatieve perspectieven te bieden, bleef de berichtgeving sterk beïnvloed door Amerikaanse waarden zoals democratie en liberalisme. Westerse media keken naar de Arabische Lente vanuit een eurocentrisch perspectief, waarbij de gebeurtenissen werden vergeleken met eerdere Europese revoluties (Uludağ, 2017, pp. 271-273).

De Arabische Lente illustreert hoe de journalistiek betekenis geeft aan bepaalde gebeurtenissen. Protesten werden tijdens de Arabische Lente vaak beschouwd als een strijd voor democratie, terwijl factoren zoals religieuze overtuigingen en historische context soms

onderbelicht bleven (Creech, 2014, p. 1023). Het gebrek aan kennis van buitenlandse journalisten over de lokale situatie tijdens de Arabische Lente resulteerde in een misleidend beeld van deze periode (Medzini, 2014, pp. 378-381).

2.4 De burgeroorlog in Syrië

De burgeroorlog in Syrië begon in 2011 als resultaat van de harde reactie van het regime van Bashar al-Assad op de demonstraties tijdens de Arabische Lente. De berichtgeving laat zien dat mediaorganisaties verschillende invalshoeken kiezen. In de berichtgeving van *CNN* (VS), *Al-Jazeera* (Qatar) en *Sputnik* (Rusland) werden verschillende elementen benadrukt (Zhang & Luther, 2019, pp. 416-418). *CNN* en *Al-Jazeera* richtten zich vooral op menselijk lijden, terwijl *Sputnik* vooral cijfers en militaire ondersteuning benadrukt. In het geval van *Sputnik* werd de berichtgeving afgestemd op de positie van de Russische overheid.

Tijdens de oorlog in Syrië, richtten Amerikaanse en Libanese kranten zich vooral op diplomatieke inspanningen en internationale reacties, met een nadruk op het conflict zelf (Cozma & Kozman, 2017, pp. 198-201). Libanese media benadrukten vooral de verantwoordelijkheid van de betrokken partijen, Amerikaanse kranten hanteerden daarentegen vaak een moreel standpunt, dat beïnvloed werd door het standpunt van president Obama en de VN. Deze verschillende onderzoeken tonen aan dat er verschillen bestaan tussen Westerse en Arabische media in berichtgeving.

Beeldmateriaal speelde eveneens een belangrijk rol in de berichtgeving. Tijdens de Syrische burgeroorlog gebruikten Amerikaanse tijdschriften voornamelijk foto's van geweld: slachtoffers en strijders werden in gelijke mate afgebeeld (Greenwood & Jenkins, 2013, pp. 221-224). Vrouwen en kinderen werden minder vaak afgebeeld, maar als ze afgebeeld werden, straalden ze vaak verdriet en wanhoop uit. Dit is in contrast met eerder onderzoek, wat aantoonde dat afbeeldingen van kinderen als onschuldige slachtoffers in foto's van vluchtelingen helpt om empathie te wekken en de afstand tussen 'ons en hen' te verkleinen (Kędra & Sommier, 2018, pp. 53-55).

Kortom, er is een duidelijk verschil in hoe Arabische en Westerse media de oorlog in Syrië hebben geframed. Westerse media legden de nadruk op menselijk lijden en morele standpunten, terwijl Arabische media zich concentreerden op politieke verantwoordelijkheid.

2.5 Media en politiek

Zowel Westerse als Arabische media zijn niet vrij van politieke druk in berichtgeving. In Syrië hadden buitenlandse journalisten te maken met censuur, gevaar en beperkte toegang (Vandevoordt, 2016, pp 311-112). Ook in Westerse media, zoals in de Verenigde Staten, komt de berichtgeving vaak overeen met overheidsstandpunten, zoals het Amerikaanse buitenlandbeleid, omdat journalisten veel vertrouwen hebben in overheidsbronnen (Cozma & Kozman, 2017, pp. 198-201). Volgens de *indexing-hypothese* past de media haar framing aan op wat er binnen de politiek besproken wordt, dit betekent dat de berichtgeving aansluit bij standpunten en bronnen uit officiële besluitvormingskringen (Bennett et al., 2006, pp. 468).

Tijdens de Israëlisch-Libanese oorlog in 2006 was er een verschil in framing van de oorlog tussen Amerikaanse, Israëlische en Arabische tv-zenders (Melki, 2014, pp. 177-180). Deze verschillen zijn voornamelijk te verklaren vanwege politieke afhankelijkheid en controle. Amerikaanse en Israëlische tv-zenders gebruikten een duidelijke pro-Israëlische framing, wat samenhangt met het overheidsbeleid en nationale belangen. Arabische zenders gaven daarentegen een verdeeld beeld, waarbij hun verslaggeving overeenkwam met hun geopolitieke samenwerkingen en eigendomsstructuren binnen zenders.

Ook tijdens de oorlog in Irak was verslaggeving van *The New York Times* in bepaalde mate afhankelijk van politieke elites (Speer, 2017, pp. 297-299). Maar onder bepaalde omstandigheden, zoals dramatische gebeurtenissen, hebben journalisten meer zelfstandigheid over hun verslaggeving en is deze niet enkel afhankelijk van overheidsstandpunten.

2.5.1 De invloed van de media

Hoewel de politiek dus invloed heeft op de berichtgeving in de media, kunnen de media ook de politiek beïnvloeden. Volgens het *policy-media interaction model* kunnen media onder specifieke omstandigheden invloed uitoefenen op het buitenlandse beleid (Robinson, 2001, pp. 535-538). Dit geldt vooral wanneer er verdeeldheid is binnen de politiek en wanneer beleidsmakers nog geen duidelijke richting hebben gekozen voor beleid. In deze situaties hebben journalisten de mogelijkheid om meer ruimte te creëren voor

alternatieve invalshoeken, waardoor ze het publieke debat en beleidsvorming kunnen beïnvloeden.

Bovendien speelt de mediaomgeving een belangrijke rol in het vertrouwen van het publiek in de media en politiek. In Europese landen met een grotere autonomie van de media en professionele journalistiek is het vertrouwen in de media en politiek lager dan in landen waar de media beïnvloed wordt door politieke partijen of economische belangen (Ariely, 2015, pp. 363-364). Hoewel vertrouwen in de media vaak verbonden is met vertrouwen in de politiek, is dit niet wenselijk, omdat een kritische houding tegenover de politiek essentieel is voor een goedwerkende democratie.

2.5.2 Agendasetting en beeldvorming

Een andere manier waarop media invloed uitoefenen, is door middel van *agendasetting*. Deze theorie verwijst naar het vermogen van media om te bepalen welke thema's het publiek belangrijk vindt door de mate waarin er verslag wordt gedaan van een bepaald onderwerp (Coleman et al., 2009, p. 147). Dit betekent dat wanneer een onderwerp meer aandacht in het nieuws krijgt, dat het belang van het onderwerp groter wordt voor het publiek.

Er is onderzoek gedaan naar kranten in de VS, China, Taiwan en Polen berichtgeving hebben gedaan van de Irakoorlog, met een focus op welke onderwerpen en elementen zij belangrijk vonden in hun berichtgeving (Guo et al., 2014, pp. 355-359). Een benadering binnen de agendasettingtheorie, de netwerkbenadering, toonde aan dat politieke belangen een grotere impact hadden op verslaggeving dan culturele overeenkomsten. Dit betekent dat de media, afhankelijk van de politieke context in het land, verschillende elementen van dezelfde oorlog benadrukken, wat beïnvloedt hoe het publiek de oorlog begrijpt.

Bovendien heeft framing binnen agendasetting invloed op de beeldvorming van het publiek. Verschillende manieren van framen in de berichtgeving over Israël en Hezbollah leidde tot verschillen in hoe het publiek deze actoren beschreven (Rill & Davis, 2008, pp. 619-620). Dit betekent dus dat de media niet alleen bepalen welke onderwerpen als belangrijk worden beschouwd, maar de media heeft ook invloed op de publieke perceptie.

2.6 Eurocentrisme en oriëntalisme

Westerse media hebben de neiging om conflicten te bekijken vanuit een eurocentrisch perspectief. Eurocentrisme in de media refereert aan het feit dat Westers nieuws meer aandacht krijgt vanwege nabijheid en relevantie voor het publiek, terwijl niet-Westerse regio's over het hoofd worden gezien of verkeerd worden weergegeven (Mamadouh, 2021, pp. 234-237). Hierbij worden ongelijke machtsverhoudingen in de wereldwijde nieuwsvoorziening versterkt, dit is een vorm van hedendaags oriëntalisme.

Oriëntalisme verwijst naar de manier waarop het Westen het Oosten afbeeldt als irrationeel, gewelddadig en achterlijk, in tegenstelling tot een rationeel en beschaafd Westen (Khalid, 2011, pp. 15-16). Tijdens de *'War on Terror'* werd oriëntalisme in berichtgeving gebruikt om militaire ingrepen te rechtvaardigen. De *'War on Terror'* verwijst naar een militaire campagne van het Westen naar aanleiding van de aanslagen van 9/11. Bij zowel eurocentrisme als oriëntalisme wordt het Westen als de norm gezien en de ander als afwijken wordt beschouwd.

2.6.1 Voorbeelden in de praktijk

Voorbeelden van eurocentrisme en oriëntalisme in verslaggeving zijn te zien tijdens de Arabische Lente, in veel verslaggeving werden er namelijk vergelijkingen gemaakt met Europese revoluties en democratische idealen werden verheerlijkt (Uludağ, 2017, pp. 271-273). Bovendien hadden veel Westerse journalisten die verslag deden van de Arabische Lente onvoldoende begrip en van de geschiedenis en de actuele gebeurtenissen in de regio's, deze gebeurtenissen werden vaak gezien vanuit een eurocentrisch perspectief (Medzini, 2014, pp. 380-381). Westerse politieke termen en ideologieën, zoals democratie, negeren de lokale realiteit en de politieke en sociale dynamiek in de regio's.

Bovendien was Amerikaanse berichtgeving van 2000 tot 2019 over het Midden-Oosten vaak niet objectief, de belangen van de Amerikaanse overheid werden vooral weerspiegeld (Sharafat, 2019, p. 140). In deze verslaggeving zat een voorkeur voor oorlog narratieven en bescherming van bondgenoten, terwijl kritische journalistiek vaak uitbleef. Het is dus belangrijk dat verslaggeving wordt gedaan vanuit een breed perspectief, zodat conflicten niet worden gereduceerd tot Westerse narratieven.

Een ander voorbeeld van oriëntalisme in verslaggeving is zichtbaar in de berichtgeving over landen zoals Rusland of Noord-Korea die vaak worden gereduceerd tot een demonisch figuur, zoals Poetin of Kim Jong-Un, terwijl de bevolking en cultuur nauwelijks in de berichtgeving voorkomen (Gray, 2019, pp. 124-126). Het beeld dat wordt geschetst versterkt het gevoel van vijandschap en verhoogt de publieke steun voor militaire ingrepen, vooral wanneer deze landen als bedreiging worden beschouwd. Bondgenoten, zoals Japan, worden daarentegen in de media als menselijker en cultureler gezien, dit is dus een vorm van oriëntalistische verslaggeving.

Nieuwe journalistieke praktijken zijn nodig voor de huidige beperking in berichtgeving over niet-Westerse samenlevingen. Westerse media moeten ruimte creëren voor context en transparantie over hun rol, keuzes en machtspositie in plaats van eenvoudige en sensationele representatie van niet-Westerse samenlevingen (Luyendijk, 2010, pp. 17-20). Op deze manier kunnen misleidende beelden en het stereotyperen van 'de ander' worden tegengegaan, waardoor ruimte ontstaat voor meer genuanceerde berichtgeving.

2.7 Vredesjournalistiek

Zoals eerder genoemd wordt er door verschillende wetenschappers gepleit om vredesjournalistiek toe te passen op conflictverslaggeving en biedt een alternatief voor dominante oorlogsjournalistiek (Ersoy, 2017; Galtung, 2003; Lynch & McGoldrick, 2012). De manier waarop nieuwsmedia verslag doen van conflicten heeft invloed op hoe het publiek naar conflicten kijkt en bijvoorbeeld welke landen als de vijand worden gezien (Ersoy, 2017, p. 459). Media kunnen helpen om vrede te stimuleren door vredesgerichte journalistiek. De vraag is in hoeverre elementen van vredesjournalistiek zichtbaar zijn in de verslaggeving over Syrië in de transitie van oorlog naar vrede.

Peace journalism is een journalistieke aanpak die zich richt op het beter begrijpen van conflicten en vreedzame oplossingen (Galtung, 2003, pp. 177-179). *Peace journalism*, ook wel vredesjournalistiek genoemd, streeft ernaar een uitgebreider en genuanceerder beeld van conflictsituaties te geven, in tegenstelling tot traditionele oorlogsjournalistiek, die vaak sensationele en conflictversterkende verhalen verspreidt. Vredesjournalistiek wordt gekenmerkt door het vermijden van negatieve taal, een neutrale aanpak en het houden van aandacht voor verschillende partijen (Lee & Maslog, 2005, pp. 322-325). Oorlogsjournalistiek wordt gekenmerkt door een nadruk op het huidige moment, een elitegerichte invalshoek en een zwart-witbeeld van goed en kwaad. Vredesjournalistiek is ontstaan uit kritiek op gebruikelijke oorlogsjournalistiek, waarbij werd gepleit voor een meer contextuele en oplossingsgerichte aanpak voor verslaggeving van conflicten in de media (Lee, 2010, p. 362). Het idee van vredesjournalistiek is door de jaren uitgebreid tot een bewust journalistiek alternatief dat conflicten niet als een wedstrijd ziet, maar dat zich op oplossingen voor vrede, begrip en heropbouw van de samenleving.

Vredesjournalistiek heeft als doel om dialoog te bevorderen, conflictverhalen te bekritisseren en verzoening te bevorderen door middel van constructieve en inclusieve berichtgeving (Ersoy & Miller, 2020, 408-411). De berichtgeving is dan gericht op het bieden van oplossingen voor het conflict en dat alle betrokken partijen mee worden genomen in de berichtgeving. Journalisten in Cyprus gebruiken deze principes om taboes te doorbreken, dialoog te stimuleren en conflictoplossing te bevorderen, geïnspireerd door internationale voorbeelden zoals Noord-Ierland (Ersoy & Miller, 2020, 408-411). Vredesjournalistiek

stimuleert meer hoop, empathie en begrip door middel van context en oplossingen te bieden, terwijl oorlogsjournalistiek negatieve gevoelens zoals woede, angst en hopeloosheid versterkt, met een focus op conflicten individuele schuld (Lynch & McGoldrick, 2012, pp. 1051-1055). Het verschil in reacties toont aan dat vredesjournalistiek kan bijdragen aan een meer positieve kijk op wereldproblemen.

Traditionele media passen vredesjournalistiek nog niet altijd toe, vooral als het gaat om berichtgeving over lange of intense conflicten (Lee, 2010, p. 376-380). In het geval van dit soort conflicten geven nieuwsorganisaties een voorkeur een oorlogsjournalistiek tijdens berichtgeving over conflicten. Daarnaast wordt bij de verslaggeving van de transitie van oorlog naar vrede ook vaak nog gebruik gemaakt van conflictjournalistiek (García-Perdomo et al., 2022, p. 1005). Tijdens verslaggeving van deze transitie ligt de nadruk vaak op het voortdurende conflict tussen de partijen tijdens vredesonderhandelingen. Het is dus belangrijk dat de journalistiek zich blijft ontwikkelen, zodat vredesjournalistiek meer aandacht kan krijgen. Omdat dit kan helpen om conflicten op een gebalanceerde en positieve manier te bespreken, wat uiteindelijk leidt tot meer begrip en hoop bij het publiek in conflictsituaties.

2.7.1 Vredesjournalistiek in de praktijk

Er zijn verschillende voorbeelden waar vredesjournalistiek in de praktijk wordt toegepast. Een voorbeeld van vredesjournalistiek in de praktijk is van de Noorse journalist Anders Sømme Hammer, die naar Kabul verhuisde om op een onafhankelijke manier verslag te doen van het conflict in Afghanistan (Ottosen, 2010, pp. 273-274). Geïnspireerd door de principes van vredesjournalistiek, maakte hij een documentaire over Afghanistan waar hij de lokale bevolking sprak in plaats van antwoorden te verzamelen via het Noorse leger. In de documentaire gaf Hammer een stem aan de bevolking die getroffen werd door de militaire operaties van het Noorse leger. Een kenmerk van vredesjournalistiek is dat het gericht is op gewone burgers, in dit geval de bevolking die getroffen is, in plaats van de elite (Galtung, 2003, pp. 178). Hammer stelde kritische vragen over de bijdrage van Noorwegen aan het conflict, hiermee doorbrak hij het dominante militaire verhaal en dit leidde tot publieke en politieke discussie (Ottosen, 2010, pp. 273-274).

De verslaggeving van CNN over het conflict tussen Israël en Palestina is onderzocht, hierbij worden vaak de principes van oorlogsjournalistiek gevolgd (Bhowmik & Fisher, 2023,

pp. 1031-1032). Hierbij ligt de nadruk op geweld, de verslaggeving is gebaseerd op elitaire bronnen en historische context wordt genegeerd. Na kritische woorden van enkele Amerikaanse Congresleden ontstond er ruimte om aandacht te besteden aan het lijden van Palestijnse burgers. Vredesjournalistiek was dus zichtbaar in een paar berichten in de verslaggeving van CNN die verder de principes van oorlogsjournalistiek volgde.

Onderzoek naar verslaggeving van het conflict in Libanon toonde aan dat vredesjournalistiek meer kans op succes heeft als journalisten de gewone burger als bron gebruikt, polariserende taal vermijden en win-winstrategie toepassen (Shinar, 2009, pp. 468-469). Maar er werd ook duidelijk dat bepaalde professionele normen binnen de journalistiek, zoals het tonen van geweld en richten op nationale belangen het doorbreken van oorlogsjournalistiek lastig maakt.

2.7.2 De uitdagingen van vredesjournalistiek

De manier waarop media conflicten escaleren of de-escaleren is afhankelijk van de mate waarin deze conflicten worden beschouwd als een bedreiging voor de nationale veiligheid (Hussain, 2019, pp. 12-13). Als de dreiging voor de nationale veiligheid hoger wordt geschat, wordt de berichtgeving meer gericht op escalatie. Het onderzoek, gericht op journalisten in Pakistan, toont aan dat deze journalisten een evenwicht proberen te vinden tussen professionele waarden en structurele beperkingen, waarbij vredesjournalistiek vooral haalbaar is in omstandigheden met minder veiligheidsdruk. Buitenlandse journalisten die verslag doen van het conflict in Syrië worden vaak geconfronteerd met risicovolle situaties (Vandevoordt, 2016, pp. 320-322). Hierbij moeten journalisten inschattingen maken welke strategieën ze hanteren om trouw te blijven aan journalistieke waarden zoals eerlijkheid en onpartijdigheid. De strategieën die deze journalisten gebruiken worden sterk beïnvloed door factoren zoals redactiedruk, veiligheid en toegang. Hoewel er wordt gevraagd om vredesjournalistiek toe te passen op verslaggeving over conflicten in het Midden-Oosten, blijkt dit lastig. Journalisten moeten zich voortdurend evenwicht proberen te vinden tussen objectiviteit en de praktische beperkingen van hun werkomstandigheden.

De manier waarop media conflicten framen is dus van invloed op de beeldvorming van het publiek op deze conflicten. Zowel Westerse als Arabische media benadrukken verschillende standpunten in hun verslaggeving. Westerse media hanteren vaak een

eurocentrisch en politiek strategisch perspectief, terwijl Arabische media zich vaker op het lijden van slachtoffers richten of zij presenteren organisaties zoals Hezbollah en Hamas als verzetsgroepen. Een alternatief voor de huidige dominante manier van verslaggeving is vredesjournalistiek, waarbij de nadruk ligt op begrip en mogelijkheden voor oplossingen in plaats van het in stand houden van vijandbeelden. Twee deelvragen staan centraal om antwoord te geven op de onderzoeksvraag:

- Welke verschillen bestaan er in de verslaggeving tussen de onderzochte nieuwsmedia?
- In hoeverre is er sprake van vredesjournalistiek in de berichtgeving?

3. Methode

In dit onderzoek is gekozen voor een kwalitatieve methode, met als doel inzicht te krijgen in de manier waarop verschillende media de bevrijding van Syrië framen. De gekozen methode is een thematische analyse zoals omschreven door Braun en Clarke (2006). Deze methode is gecombineerd met aspecten van de framing theorie van Entman (1993). Thematische analyse werd gekozen als methode, omdat deze het mogelijk maakt om patronen en thema's te herkennen binnen een tekst of een corpus van teksten (Braun & Clarke, 2006, p. 79). Door dit te combineren met de framing theorie konden bepaalde framingstechnieken ontdekt en begrepen worden. De analyse vond plaats in diverse stappen, waarbij patronen werden blootgelegd, geïnterpreteerd en uiteindelijk verbonden werden aan de theorie (Braun & Clarke, 2006, p. 84).

3.1 Sampling en dataverzameling

Voor het onderzoek zijn 48 online nieuwsartikelen van verschillende nieuwssites geselecteerd en geanalyseerd. De nieuwsartikelen die zijn geselecteerd zijn gepubliceerd in de periode van 27 november 2024 tot 31 maart 2025. Deze tijdspanne is gekozen omdat HTS op 27 november 2024 de eerste aanval lanceerde en daarmee het begin van de bevrijding inluidde. Daarnaast is deze periode gekozen, omdat artikelen geselecteerd konden worden die directe berichtgeving over het einde van de oorlog als latere reflectievere artikelen en opvolgende gebeurtenissen omvatte.

De artikelen zijn afkomstig van vier nieuwsmedia: *The Guardian*, *NOS*, *de Volkskrant* en *Al Jazeera*. Deze nieuwsplatforms zijn geselecteerd, omdat *The Guardian* en *Al Jazeera* bekendstaan om hun invloedrijke en internationale verslaggeving. *De Volkskrant* en *NOS* zijn gekozen, omdat ze onderdeel zijn van de belangrijkste nieuwsbronnen in Nederland. Daarnaast zijn het drie Westerse nieuwssites, maar uit verschillende landen, en één niet-Westerse nieuwssite. De *NOS* en *de Volkskrant* komen namelijk uit Nederland, *The Guardian* is een Engels nieuwsblad en *Al Jazeera* komt uit Qatar. Dit geeft een divers beeld van de verslaggeving door verschillende internationale media. Een ander belangrijk selectiecriteria was de taal: alleen Engelstalige en Nederlandstalige bronnen zijn meegenomen, vanwege taalbeheersing. Dit verklaart waarom bijvoorbeeld invloedrijke Duitse en Franse nieuwsorganisaties niet zijn meegenomen. Door het combineren van deze

nieuwsplatforms werd een veelzijdig beeld van de gebeurtenissen geschetst. Het doel was om te onderzoeken hoe verschillende media de gebeurtenissen beschrijven en welke verhalen en frames of thema's naar voren kwamen in de berichtgeving over het conflict.

Een doelgerichte steekproefstrategie werd gebruikt om relevante artikelen te selecteren. Artikelen zijn geselecteerd op basis van zoektermen zoals: 'bevrijding Syrië', 'einde burgeroorlog Syrië', 'Assad', 'val regime Assad', 'HTS', 'HTS-leider', 'Abu Mohammed al-Jolani', 'Ahmed al-Sharaa' en eventueel andere gerelateerde termen. Een belangrijk criterium voor de selectie van bepaalde artikelen was dat het artikel over de bevrijding van Syrië of het einde van burgeroorlog in Syrië moest gaan. De artikelen moesten dus woorden bevatten die verwezen naar de bevrijding van Syrië of het einde van de burgeroorlog in Syrië, zoals 'nieuw Syrië', 'val van het regime', 'dictator' en 'terugkeren'. Verder was het van belang dat het artikel een substantiële inhoudelijke bespreking bevatte van de geopolitieke en sociale context van de gebeurtenissen. Door deze criteria te gebruiken voor het selecteren van artikelen, werd bewerkstelligd dat de artikelen een beeld schetsen van de mediaberichtgeving over het einde van burgeroorlog in Syrië. Daarmee zijn zij geschikt om inzicht te bieden in de diverse frames en framingstechnieken.

De artikelen werden geselecteerd op basis van bovengenoemde criteria via de websites van de nieuwsplatforms, daarna werden de artikelen gedownload en opgeslagen voor analyse. De artikelen die van dezelfde nieuwssite kwamen, werden samen opgeslagen in dezelfde map, publicatiedatum en auteur werd daarbij vermeld.

3.2 Operationalisering

De theorie die centraal staat in het onderzoek is de framing-theorie. Framing verwijst naar de manier waarop journalisten een verhaal presenteren en de specifieke elementen die benadrukt worden, wat invloed heeft op hoe het publiek gebeurtenissen begrijpt. In dit onderzoek worden framing elementen gebruikt als sensitizing concepts zoals beschreven door Bowen (2006). Dit betekent dat deze concepten het startpunt zijn voor de analyse en uiteindelijk helpen om observaties richting te geven tijdens het coderingsproces (Bowen, 2006, pp. 13-14).

De vier dimensies van framing van Entman (1993) zijn gebruikt als sensitizing concepts bij het analyseren van de nieuwsartikelen, dit betekent dat ze dienden als richtlijnen voor de analyse van de data (Bowen, 2006, pp. 13-14; p. 52). De eerste dimensie

is de probleemdefinitie, hierbij is gekeken hoe het probleem beschreven is en welke woorden hiervoor gebruikt zijn. Lag er bijvoorbeeld een nadruk op 'geweld' of op 'bevrijding'. De tweede dimensie is het bepalen van oorzaak-gevolgrelaties, de nadruk lag hier op de vraag wie of wat de schuld krijgt van het conflict. De derde dimensie is het geven van morele evaluaties, hierbij werd gelet op of er een moreel oordeel werd uitgesproken over actoren of gebeurtenissen. De laatste dimensie is het doen van suggesties voor mogelijke oplossingen, er is gelet op of er in de artikelen oplossingen werden gesuggereerd en in het geval dat dit zo was, welke oplossingen werden gegeven. De thema's die tijdens de analyse naar voren kwamen zijn geïdentificeerd als frames.

Daarnaast is er tijdens de analyse beoordeeld of er vredes- of conflictjournalistiek werd toegepast. Vredesjournalistiek richt zich op het stimuleren van begrip, empathie en het oplossen van conflicten (Lynch & McGoldrick, 2012, p. 1055). In dit onderzoek zijn verschillende kenmerken gebruikt om vredes- of conflictjournalistiek te herkennen (Galtung, 2003, pp. 178). Vredesjournalistiek is herkenbaar doordat het gericht is op vrede, gericht op de waarheid, richt zich op de gewone mens waaronder vrouwen en kinderen en is oplossingsgericht. Conflictjournalistiek benadrukt vaak confrontatie, escalatie en geweld en is herkenbaar doordat het gericht is op oorlog, gebruik wordt gemaakt van propaganda, de berichtgeving richt zich op elite en overwinninggericht is.

3.3 Analyse

De analyse van de nieuwsartikelen is gedaan op basis van thematische analyse (Braun & Clarke, 2006, pp. 87-93). Thematische analyse is uitgevoerd in de software ATLAS.ti en vond plaats in verschillende stappen. De eerste stap in het doen van thematische analyse was vertrouwd raken met de data. De nieuwsartikelen zijn gelezen en eventueel opnieuw gelezen, daarbij werden eerste indrukken opgeschreven. De tweede stap was het creëren van eerste codes, dit betekent dat aan korte tekstfragmenten, vaak van één zin of een paar woorden, een label werd gehangen die de data in het kort beschrijft. Hierna ontstond een lijst met verschillende codes die de data beschreven. In de derde stap werd gezocht naar thema's: de codes die over hetzelfde thema gaan werden samengevoegd. Een thema vertegenwoordigde een terugkerend patroon in de data dat relevant was om de onderzoeksvraag te beantwoorden. De vierde stap bestond uit het verfijnen van de thema's die zijn gevormd: gekeken is of de thema's logisch waren en genoeg verschilden van elkaar.

Thema's die niet relevant waren voor de onderzoeksvraag of te veel op elkaar leken werden aangepast, samengevoegd of verwijderd. De vijfde stap betrof naamgeving van de thema's, hierbij werden de thema's helder beschreven en gekoppeld aan theoretische inzichten. De laatste stap van thematische analyse was het opschrijven van de resultaten. Om de resultaten te ondersteunen werden citaten uit de nieuwsartikelen gebruikt.

3.4 Validiteit en betrouwbaarheid

Betrouwbaarheid in kwalitatief onderzoek verwijst naar hoe betrouwbaar de resultaten zijn van het onderzoek los van toevallige omstandigheden of situaties waarin het onderzoek is uitgevoerd (Silverman, 2011, p. 360). Dit houdt in dat de resultaten bij herhaling van het onderzoek grotendeels overeen moeten komen. Om te zorgen dat het onderzoek betrouwbaar is, moet het onderzoeksproces transparant gemaakt worden. In dit onderzoek is het onderzoeksproces nauwkeurig vastgelegd, van de selectiecriteria van de artikelen tot de stappen van coderen volgens thematische analyse (Braun & Clarke, 2006, pp. 87-93). Bewust is gekozen voor heldere en herhaalbare selectiecriteria van de artikelen, zodat herhaling mogelijk is.

Validiteit refereert aan de vraag of het onderzoek daadwerkelijk inzicht geeft in het fenomeen dat wordt bestudeerd, in dit geval: de manier waarop verschillende media de bevrijding van Syrië framen (Silverman, 2011, p. 367-369). In dit onderzoek is de framing theorie van Entman als hoofdrichtlijn gebruikt om te analyseren hoe verschillende media de bevrijding van Syrië framen (1993). Deze is opgedeeld in vier dimensies en door deze dimensies ontstaan er thema's die antwoord kunnen geven op de onderzoeksvraag. Daarnaast verhoogt triangulatie de validiteit van het onderzoek, dit betekent dat het onderzochte fenomeen vanuit meerdere invalshoeken wordt bestudeerd. De framing theorie staat centraal, een aanvullende invalshoek die gebruikt wordt in dit onderzoek zijn concepten uit vredes- en conflictjournalistiek om de toon van de berichtgeving te analyseren.

4. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de bevindingen gepresenteerd die voortkomen uit de thematische analyse van de geselecteerde nieuwsartikelen. Het doel van de analyse is om inzicht te krijgen in de manier waarop de overgang van oorlog naar vrede in Syrië wordt geframed door Westerse en Arabische media in de periode 27 november 2024 tot 31 maart 2025. Op basis van de analyse zijn vier thema's vastgesteld die vertegenwoordigen hoe de onderzochte media de bevrijding van Syrië weergeven. Deze thema's zijn: beeldvorming HTS, het regime, buitenland en de toekomst. Elk thema is onderverdeeld in verschillende subthema's die samen een verdiepend inzicht bieden in de bevindingen van de analyse.

De thema's en subthema's worden gepresenteerd met citaten uit de nieuwsartikelen. Bij de ondersteunende citaten wordt verwezen naar het bijbehorende artikel, een volledig overzicht van de gebruikte artikelen is terug te vinden in appendix A.

4.1 Beeldvorming HTS

Het eerste thema dat besproken zal worden, is de beeldvorming van HTS. In dit thema wordt onderzocht hoe Hay'at Tahrir al-Sham (HTS) wordt gepresenteerd door de onderzochte media. HTS was een belangrijke oppositiegroep tijdens de Syrische burgeroorlog en speelde een prominente rol in de val van het regime van Bashar al-Assad. Ahmed al-Sharaa, de leider van HTS, werd op 29 januari 2025 benoemd tot interim-president van Syrië. De berichtgeving concentreert zich vooral op drie subthema's: de doelstellingen van HTS, de extremistische achtergrond en de machtspositie van de groep.

Uit de analyse blijkt dat alle vier de onderzochte media erkennen dat het doel van HTS was om Syrië te bevrijden en een nieuw Syrië op te bouwen. Tegelijkertijd besteden meerdere nieuwsartikelen aandacht aan de extremistische achtergrond van HTS, waaronder de banden met al-Qaeda en de beschuldigingen van mensenrechtenschendingen. HTS wordt dus enerzijds geframed als een bevrijdingsbeweging, anderzijds als een organisatie met een radicale ideologie.

Een verschil tussen de media is zichtbaar in de manier waarop ze de oppositie benoemen. *NOS* en *de Volkskrant* beschouwen HTS als de oppositiegroep die Syrië heeft bevrijd, terwijl *Al Jazeera* en *The Guardian* spreken van een samenwerking tussen verschillende oppositiegroepen, met HTS in een leidende rol. *Al Jazeera* schrijft bijvoorbeeld:

“Syria’s new rulers came into power earlier this month after the opposition forces, led by Hayat Tahrir al-Sham (HTS), launched a lightning offensive from the northwestern province of Idlib in November” (artikel 5, alinea 6). De NOS daarentegen benadrukt alleen HTS: “Na de verrassende verovering van Aleppo nam HTS gisteren de strategisch belangrijke stad Hama in en vandaag naderen ze Homs, de derde stad van het land” (artikel 1, alinea 4).

4.1.1 Doelstellingen HTS

Door de vier onderzochte media worden de doelstellingen van HTS besproken. De belangrijkste doelstelling die wordt genoemd door de verschillende media is het bevrijden van Syrië van het regime van Bashar al-Assad, met als uiteindelijk doel de opbouw van een nieuw, vrij en inclusief Syrië.

HTS-leider Abu Mohammad al-Julani, de strijdnaam van Ahmed Hussein al-Sharaa, verwoordt deze doelstelling: ““Het doel van deze revolutie is het omverwerpen van het regime. We zullen alle beschikbare middelen inzetten om dat doel te bereiken”, aldus HTS-leider Abu Mohammad al-Jolani” (NOS, artikel 1, alinea 3). Een soortgelijke boodschap wordt gepresenteerd in een nieuwsartikel van *Al Jazeera*, waarin de HTS-leider wordt geciteerd: “We continue to work with determination to achieve the goals of our revolution ... We are determined to complete the path we started in 2011” (artikel 4, alinea 21). Deze uitspraken benadrukken de langdurige strijd van HTS voor de omverwerping van het regime van Bashar al-Assad, een strijd die begon tijdens de demonstraties in 2011 en uiteindelijk leidde tot de Syrische burgeroorlog.

Daarnaast wordt door de onderzochte media benadrukt dat HTS een nieuw Syrië wil opbouwen. “The declaration comes three months after Islamist-led rebels toppled Bashar al-Assad’s repressive government, leading to calls for an inclusive new Syria that respects rights” (The Guardian, artikel 12). Dit citaat illustreert het doel van HTS om een Syrië op te bouwen waarbij inclusiviteit en mensenrechten centraal staan.

4.1.2 Extremistische achtergrond

HTS werd in 2011 opgericht als een afsplitsing van al-Qaeda, maar nam later afstand van al-Qaeda toen ze zich verenigden met andere rebellengroepen. De oorsprong van HTS blijft een terugkerend onderwerp in de mediaberichtgeving. In meerdere nieuwsartikelen van de vier onderzochte media wordt de extremistische achtergrond van HTS en de banden

met al-Qaeda benadrukt. Zo beschrijft *The Guardian* de organisatie als volgt: “HTS, originally an offshoot of the Syrian branch of al-Qaida” (artikel 4, alinea 9), waarmee duidelijk wordt verwezen naar de oorspronkelijke ideologische positie van HTS. Door alle vier de media worden de banden met al-Qaida genoemd.

Daarnaast wordt in de onderzochte media benoemd dat HTS internationaal wordt beschouwd als een terroristische organisatie. In een artikel van *Al Jazeera* wordt bijvoorbeeld geschreven: “HTS, a former al-Qaeda affiliate. HTS has been designated a “terrorist” group by many Western governments, despite the group moderating its rhetoric in recent months.” (artikel 5, alinea 8). Dit citaat illustreert de poging van HTS om afstand te nemen van het extremistisch verleden, maar ook de blijvende internationale classificatie als terroristische groepering. Door alle vier de media wordt beschreven dat HTS op terreurlijst staat van verschillende Westerse landen. Door *de Volkskrant*, *The Guardian* en *Al Jazeera* wordt bovendien geschreven dat het regime van al-Assad HTS als ‘terroristen’ bestempeld: “Het Syrische leger kondigde zaterdag een ‘tijdelijke troepenterugtrekking’ uit Aleppo aan om een tegenoffensief voor te bereiden tegen de ‘terroristen’” (artikel 1, alinea 8). Door de *NOS* wordt de beschrijving van het regime van HTS als terroristen niet gebruikt in de berichtgeving, bovendien wordt het woord ‘terroristen’ niet genoemd in de berichtgeving.

De zorgen tegenover HTS worden daarnaast versterkt door de beschuldigingen van mensenrechtenschendingen en de kans op een autoritair religieus bestuur: “Nadat Sharaa en zijn bondgenoten in december Damascus innamen en het Assad- regime verdreven, waren mensenrechtengroepen en minderheidsgroepen bang dat Sharaa een streng islamitisch bewind zou vestigen.” (De Volkskrant, artikel 12, alinea 5). Deze twijfels zijn vooral zichtbaar in de berichtgeving van de *NOS*, *de Volkskrant* en *The Guardian*, er wordt getwijfeld aan het beleid dat HTS gaat voeren en of het zijn beloftes na gaat komen. De *NOS* schrijft hierover: “Maar er zijn twijfels of HTS straks bereid is om de macht te delen” (artikel 5, alinea 18).

4.1.3 Macht positie HTS

De bevrijding van Syrië wordt door de alle vier de onderzochte media toegeschreven aan de snelle opmars van HTS. De organisatie slaagde erin een relatief korte periode steeds meer gebieden te veroveren, wat uiteindelijk resulteerde in de val van het regime van al-Assad. In de berichtgeving van de *NOS* wordt macht van HTS als volgt beschreven: “HTS, de

groepering van al-Sharaa, slaagde er begin deze maand in om in rap tempo grote delen van het land te veroveren en Assad uit Syrië te verjagen” (artikel 8, alinea 3). *The Guardian* benadrukt ook de belangrijke bijdrage van HTS aan de val van het regime: “Having led the offensive that toppled the Assad family’s brutal, decades-long rule, the group’s senior figures, who dominate Syria’s interim authorities, face the task of rebuilding the country’s decimated state institutions.” (artikel 10, alinea 15). Dit illustreert de politieke impact van de snelle opmars van HTS, namelijk de controle over de overgangsregering.

HTS-leider Ahmed al-Sharaa is benoemd tot interim-president van Syrië en kreeg daarmee een belangrijke rol in het transitieproces na de val van het regime van Assad. De machtspositie die HTS heeft verkregen wordt door de vier media besproken in de berichtgeving. In de berichtgeving van de media wordt benoemd dat HTS veel macht heeft doordat Ahmed al-Sharaa aan het hoofd staat, maar ook omdat al-Sharaa een regering opzet met mensen uit zijn eigen kring. *De Volkskrant* merkt op: “Ook voor de ministeries van Economie, Justitie, Onderwijs en Volksgezondheid zijn tijdelijke ministers benoemd, stuk voor stuk mannen uit de kring van Al-Sharaa” (artikel 6, alinea 7). En ook *Al Jazeera* bevestigt dit idee: “al-Sharaa’s Hayat Tahrir al-Sham (HTS) group became the de facto governing party and set up an interim government largely composed of officials from the local government it previously ran in rebel-held Idlib province” (artikel 6, alinea 7).

De berichtgeving wijst bovendien op dat de overgangsregering, onder leiding van HTS, te maken heeft met vraagstukken met betrekking tot legitimiteit. *The Guardian* wijst erop dat: “The interim government has courted regional powers for support in bolstering its fledgling state and army, seeking foreign funds and legitimacy” (Artikel 4, alinea 15). De nieuwe machthebbers proberen hun invloed te vergroten door middel van diplomatieke samenwerkingen en investeringen uit het buitenland.

De beeldvorming van HTS in de onderzochte media is ingewikkeld. HTS wordt aan de ene kant geframed als een bevrijdingsbeweging, maar tegelijkertijd ook als een organisatie die een extremistisch verleden heeft. In de verslaggeving komt zowel de hoop op vernieuwing, als de angst voor autoritair leiderschap naar voren. Bovendien zijn er verschillen tussen de media, vooral in het beschrijven van de rol van andere oppositiegroepen en de hoeveelheid kritiek.

4.2 Het regime

Het tweede thema dat uit de thematische analyse naar voren komt, is het regime van Bashar al-Assad. Op 8 december 2024 viel dit regime, waarmee een einde kwam aan vijftig jaar dictatuur. Dit was een historisch keerpunt in de geschiedenis van Syrië, zoals geschreven door de media. Een deel van de berichtgeving van de onderzochte media richt zich op het autoritaire regime van al-Assad. De toon in veel van de berichtgeving is kritisch, met een nadruk op repressie, staatsgeweld en de (symbolische) ineenstorting van de dictatuur.

4.2.1 Geweld en repressie

In vrijwel alle media wordt het regime van al-Assad geassocieerd met gewelddadige onderdrukking van de bevolking. Zo wordt beschreven hoe het regime de demonstraties in 2011 met geweld neersloeg. De onderzochte media benoemen het gebruik van extreem geweld tegen de eigen bevolking, met ernstige humanitaire gevolgen. *De Volkskrant*, *The Guardian* en *Al Jazeera* gaan uitgebreid in op het geweld van het regime van Assad meermaals in hun nieuwsartikelen, soms meerdere keren per artikel.

Een voorbeeld van *de Volkskrant*: “Met zware wapens en de beruchte chemische aanval op al-Ghouta, die honderden burgers op gruwelijke wijze het leven kostte, wist het regime uiteindelijk alle protest neer te slaan” (artikel 2, alinea 10). *The Guardian* meldt: “including pummeling the civilian population with airstrikes and using chemical weapons including the deadly nerve agent sarin” (artikel 1, alinea 13). *Al Jazeera* benadrukt de gevolgen van deze praktijken: “Meanwhile, al-Assad’s use of torture chambers and chemical weapons against his own people turned Syria into a pariah state” (artikel 9, alinea 16). De drie beschreven nieuwsmedia gaan dus in op het geweld van het regime van al-Assad, de *NOS* benoemt het geweld een paar keer maar gaat niet verder in op de details hiervan.

Naast fysiek geweld wordt er ook aandacht besteed aan de sociale controle die het regime had over de samenleving door de *NOS* en *de Volkskrant*: “Syria’s general intelligence services oversaw a sprawling domestic surveillance network” (*De Volkskrant*, artikel 6, alinea 15). Deze voortdurende sociale controle zorgde voor angst en onderdrukking onder de bevolking, dit wordt door alle vier de media geschreven. In een artikel van *Al Jazeera* wordt een Syrische inwoner aangehaald: “I hope the future will be better. There was no life under al-Assad. We were scared of him and his army” (artikel 10, alinea 7). Dit citaat toont het

gevoel van angst in het dagelijkse leven onder het regime, en benadrukt de psychologische gevolgen voor Syriërs.

4.2.2 Kritiek op het regime

De geanalyseerde berichtgeving van de vier onderzochte media tonen een kritische houding ten opzichte van het regime van Bashar al-Assad. Deze kritiek richt zich niet alleen op de autoritaire aard van zijn regime, maar ook de directe gevolgen van de Syrische burgeroorlog die onder zijn leiding begon. De media bespreken de gevolgen van de oorlog, zowel op humanitair, sociaal als economisch gebied.

In de berichtgeving van de *NOS* en *de Volkskrant* wordt Assad beschuldigd van het in de steek laten van Syrië. Na de val van het regime, vlucht Assad naar Rusland en laat hij het land achter in een crisis. De *NOS* beschrijft het vluchten van de leider als volgt: “Assad heeft Aleppo, net als de rest van Syrië, in slechte staat achtergelaten. Er is veel armoede en een groot deel van de stad ligt in puin door bombardementen en gevechten” (artikel 5, alinea 9).

De gevolgen van de burgeroorlog worden door de onderzochte media beschreven, het aantal slachtoffers, gevangenen en vermisten worden vaak genoemd. Vooral in de berichtgeving van *de Volkskrant*, *The Guardian* en *Al Jazeera* worden de gevolgen van de burgeroorlog uitgebreid besproken. “At least 300,000 people have been killed and 100,000 disappeared since 2011. Half the country – about 12 million people – have been displaced from their homes, with about 5.4 million seeking shelter abroad” (*The Guardian*, artikel 2, alinea 8). Deze cijfers tonen aan hoe ernstig de humanitaire gevolgen van de oorlog zijn. Tegelijkertijd wijzen de media ook op het feit dat de infrastructuur van het land zwaar getroffen is. *De Volkskrant* beschrijft de verwoestingen als volgt: “Hele dorpen en stadswijken zijn kapotgeschoten. Op z’n best staan er betonnen geraamten overeind” (artikel 4, alinea 4). De *NOS* besteedt minder aandacht aan de gevolgen van de burgeroorlog in haar verslaggeving.

Daarnaast heeft de oorlog ook economische gevolgen gehad voor Syrië. *Al Jazeera* beschrijft de economische impact van een langdurige oorlog en internationale sancties: “facing the damage 14 years of war left and crippling sanctions that have decimated economic activity” (artikel 9, alinea 2). Dit heeft geleid tot grote armoede in Syrië. *De Volkskrant* en *The Guardian* richten zich vooral op de humanitaire gevolgen en de gevolgen voor de infrastructuur.

Het Syrische regeringsleger wordt ook bekritiseerd door de vier onderzochte media. De vier media zijn het eens over de zwakte van het regeringsleger, het was namelijk niet in staat om zich te verdedigen tegen de oppositiegroepen. *De Volkskrant* beschrijft de ineenstorting van het leger van al-Assad als volgt: “Het regeringsleger stortte daarop als een kaartenhuis in elkaar. Duizenden militairen vluchtten met zwaar materieel de grens over met Irak.” (artikel 3, alinea 6). Dit citaat benadrukt de zwakte van het regime in de laatste fase van de Syrische burgeroorlog en benadrukt eveneens hoe snel het regime Syrië heeft achtergelaten.

4.2.3 Vernietiging al-Assad Symboliek

Tijdens het regime van Bashar al-Assad was visuele propaganda sterk aanwezig, in de publieke ruimte waren overal standbeelden en portretten van al-Assad te zien. Deze visuele representaties diende als symbool voor de macht en controle die al-Assad had over de bevolking. De *NOS*, *de Volkskrant* en *The Guardian* beschrijven de aanwezigheid hiervan in hun berichtgeving. Een voorbeeld van de *NOS* is: “De portretten van Bashar hingen levensgroot op gebouwen en billboards, en in kantoren, ziekenhuizen en scholen. Zijn portret verscheen op televisie en in kranten. Als kinderen hun rapport kregen was daar altijd eerst het gezicht van Assad.” (artikel 6, alinea 4).

Na de val van het regime werden deze visuele representaties uit het straatbeeld verwijderd en verwoest door inwoners, dit wordt door de vier onderzochte media meerdere keren beschreven in de berichtgeving. Het vernietigen van de standbeelden en portretten werd een symbolische actie voor de ondergang van het regime. Volgens *The Guardian*: “Crowds of people waved the Syrian revolutionary flag and pulled down statues and portraits of the president and his father” (artikel 2, alinea 2). Deze acties kunnen worden gezien als een symbolisch verzet tegen het oude regime. In tegenstelling tot de *NOS*, *de Volkskrant* en *The Guardian* bespreekt *Al Jazeera* minder gedetailleerd hoe mensen de beelden en portretten van al-Assad en zijn vader verwoesten, een voorbeeld van de berichtgeving van *Al Jazeera* is: “residents taking down images of the president” (artikel 2, alinea 10).

De *NOS*, *de Volkskrant* en *The Guardian* bespreken in meer details de manier waarop inwoners omgaan met de standbeelden en portretten, dit weerspiegelt de publieke perceptie van al-Assad. *De Volkskrant* schrijft hierover: “Iemand heeft het portret van Assad

op het asfalt gelegd, zodat voorbijgangers er pontificaal op kunnen gaan staan, het liefst terwijl ze een selfie maken. De dictator is een voetveeg geworden.” (artikel 8, alinea 3). Dit citaat toont aan dat mensen negatieve gevoelens tegenover al-Assad hebben en hem proberen te vernederen op een bepaalde manier.

De berichtgeving over het regime van Assad is kritisch en richt zich voornamelijk op geweld, onderdrukking en de gevolgen hiervan. Het regime van Assad wordt geframed als de belangrijkste reden voor het conflict en de verwoesting van Syrië. De media creëren een gezamenlijk beeld van de val van Assad als een breuk met het verleden, door de beschrijvingen van het vernietigen van standbeelden en portretten. De berichtgeving laat zien dat het regime niet alleen op fysiek, maar ook op moreel vlak is ingestort.

4.3 Het buitenland

Het derde thema dat uit de thematische analyse naar voren komt, is het buitenland, in het bijzonder de rol van buitenlandse actoren tijdens en na het conflict in Syrië. Zowel gedurende de burgeroorlog als in de periode van wederopbouw is het buitenland van groot belang. In de onderzochte nieuwsartikelen wordt de internationale dimensie van het conflict besproken. Daarbij ligt de focus op (militaire) bondgenoten van het regime van al-Assad en geopolitieke belangen in de fase van wederopbouw. Daarnaast toont de analyse verschillen in de berichtgeving aan tussen de onderzochte media.

4.3.1 Internationale allianties en steun

Een belangrijk aspect van de berichtgeving is de alliantie van Bashar al-Assad met Rusland en Iran. Alle vier de onderzochte media erkennen dat deze internationale bondgenootschap essentieel was voor het regime van al-Assad om aan de macht te blijven tijdens de burgeroorlog. Vooral *de Volkskrant*, *The Guardian* en *Al Jazeera* noemen herhaaldeijk de militaire steun van Rusland, waaronder militaire inmenging via luchtaanvallen en het verlenen van asiel aan al-Assad. *Al Jazeera* beschrijft de hulp van Rusland als volgt: “Russia, whose air support was decisive in turning the tide in the government’s favour back in 2015” (artikel 1, alinea 26).

Naast Rusland was ook de alliantie met Iran belangrijk voor het regime van al-Assad. Deze wordt eveneens vooral aangekaart door *De Volkskrant*, *The Guardian* en *Al Jazeera*, deze media benoemen dat deze bondgenootschappen ervoor hebben gezorgd dat zijn regime zo lang aan de macht is gebleven in Syrië: “Intervention from Russia and Iran had allowed Assad to survive almost 14 years of unrest and civil strife, leaving him in charge of a fractured state” (The Guardian, artikel 1, alinea 17).

De media schrijven bovendien dat al-Assad een bondgenootschap had met de Libanese groepering Hezbollah, die eveneens een belangrijke rol hadden in de steun voor al-Assad: “Hezbollah, dat jarenlang zijn meest ervaren strijders inzette om het Syrische regime te helpen,” (De Volkskrant, artikel 1, alinea 11). In de berichtgeving van de *NOS* wordt deze alliantie niet genoemd.

In hun verslaggeving wijzen *de Volkskrant*, *The Guardian* en *Al Jazeera* erop dat de val van het regime het gevolg is van een gebrek aan hulp van de bondgenoten om al-Assad te ondersteunen. Volgens verschillende artikelen was de betrokkenheid van deze actoren

verminderd door hun eigen conflicten, zoals de oorlog in Oekraïne en de spanningen tussen Iran, Hezbollah en Israël. *The Guardian* komt tot de conclusie: “Iran, Hezbollah and Russia were distracted by the wars with Israel and Ukraine: this time, no one came to save Assad” (*The Guardian*, artikel 2, alinea 10). Met de verzwakking van de bondgenoten, is het volgens *De Volkskrant*, *The Guardian* en *Al Jazeera* geen toeval dat HTS de aanval lanceerde: “HTS, veruit de sterkste rebellengroep in Idlib, heeft gebruikgemaakt van diverse factoren die het Syrische leger hebben verzwakt” (*De Volkskrant*, artikel 1, alinea 12).

4.3.2 Geopolitieke belangen

Met de val van het regime van al-Assad is Syrië begonnen aan een fase van wederopbouw, hier hoort ook een nieuwe diplomatieke fase bij. De transitie van oorlog naar vrede zorgt voor internationale aandacht, waarbij geopolitieke belangen een rol spelen. Een belangrijk element binnen de verslaggeving is het opschorten van internationale sancties die tijdens de burgeroorlog tegen het Syrische regime zijn opgelegd.

De berichtgeving van *Al Jazeera* noemt vooral het van belang voor Syrië dat de sancties tegen Syrië worden opgeschort: “A communique released by the Saudi foreign ministry on Sunday evening reiterated calls for sanctions to be lifted in order to support the rebuilding of Syria” (artikel 7, alinea 8). Ook *de Volkskrant* benoemt in een artikel dat sancties Syrië weerhouden van wederopbouw: “Het exporteren van olie naar Europese landen is op dit moment niet mogelijk, terwijl de olie-industrie voor de oorlog een belangrijke inkomstenbron was van de Syrische economie.” (artikel 7, alinea 8). *Al Jazeera* richt zich vooral op de belangen van Syrië, terwijl de *NOS* en *de Volkskrant* en *The Guardian* zich vooral richten op belangen van andere landen.

Geopolitieke belangen spelen een belangrijke rol in de houding van landen tegenover Syrië. De berichtgeving van de *NOS* en *de Volkskrant* wijzen op de strategische overwegingen van verschillende landen. De *NOS* licht deze belangen verder toe:

Turkije wil graag grip houden op de Koerden in het oosten van Syrië, Amerika wil een veilige uitgangspositie voor Israël, Jordanië en Irak willen stabiliteit aan de eigen grens en Iran zou graag weer de beschikking hebben over een landroute naar Hezbollah in Libanon. (artikel 3, alinea 6)

Bovendien merken de *NOS* en *de Volkskrant* in hun berichtgeving op dat landen binnen de EU de terugkeer van Syrische vluchtelingen als belangrijk beleidsdoel hebben. Zoals *de Volkskrant* schrijft: “In meerdere landen, waaronder Nederland, is na de val van Assad de terugkeer van in totaal ruim een miljoen Syrische vluchtelingen hoog op de politieke agenda komen te staan” (artikel 7, alinea 10).

In de berichtgeving van de vier onderzochte media is het duidelijk dat er een nieuwe diplomatieke fase in Syrië van start is gegaan. De media bespreken de bezoeken van ministers uit zowel Westerse als Arabische landen. *Al Jazeera* legt onder andere uit hoe de relaties tussen Syrië en Qatar zijn hersteld: “a day after a high-level Qatari delegation visited Damascus, marking a turning point in relations. The Qatari embassy in the Syrian capital reopened on Sunday, ending a 13-year diplomatic rift between the two nations” (artikel 8, alinea 13). Hoewel de *NOS* en *de Volkskrant* zich voornamelijk richten op de houding van westerse landen, richten *The Guardian* en *Al Jazeera* zich ook duidelijk op de rol van de Verenigde Staten en Arabische landen in de nieuwe diplomatieke fase.

De media benadrukken dat buitenlandse actoren een essentiële bijdrage leverden aan zowel het voortbestaan als aan de val van het regime van al-Assad. Tijdens de burgeroorlog waren er bondgenootschappen met Rusland, Iran en Hezbollah, maar door de focus op eigen conflicten resulteerde dit in de val van het regime. Tijdens de fase van wederopbouw zijn geopolitieke belangen belangrijk, met wisselende allianties en diplomatieke samenwerking. De onderzochte media benadrukken dat internationale belangen ook de toekomst van Syrië bepalen.

4.4 De toekomst

Het vierde en laatste thema dat uit de analyse naar voren komt, is de toekomst van Syrië na het einde van de burgeroorlog. Uit de mediaberichtgeving blijkt een gemengde houding van de media, aan de ene kant zijn ze hoopvol over de toekomst, terwijl er aan de andere kant zorgen bestaan en uitdagingen worden weergegeven. *De Volkskrant*, *Al Jazeera* en de *NOS* beschouwen de val van het regime als een historisch keerpunt in de geschiedenis van Syrië.

De Volkskrant en *Al Jazeera* beschrijven deze overgang expliciet als het begin van een nieuw tijdperk, waarbij ze vaak verwijzen naar citaten van Syrische burgers of van de HTS-leider Ahmed al-Sharaa. *Al Jazeera* citeert bovendien de VN-secretaris-generaal: “After 14 years of brutal war and the fall of the dictatorial regime, today the people of Syria can seize a historic opportunity to build a stable and peaceful future” (artikel 2, alinea 19). Dit citaat toont aan dat Syrië zich als land bevindt op een historisch keerpunt.

4.4.1 Een nieuw Syrië

In de berichtgeving van *de Volkskrant*, *The Guardian* en *Al Jazeera* wordt regelmatig verwezen naar een “nieuw Syrië”. Een voorbeeld van *The Guardian* is: “Syrians woke up to a new country and a new reality on Sunday morning” (artikel 7, alinea 17), dit benadrukt de symbolische overgang naar een nieuw Syrië. De toon van de berichtgeving is deels hoopvol, *de Volkskrant* verwijst naar een man die de Syrische grenswacht die zegt: “Het nieuwe Syrië is van ons allemaal” (artikel 9, alinea 6), wat een gevoel van gezamenlijke verantwoordelijkheid vertegenwoordigt.

Alle vier de onderzochte media wijzen echter op de ingewikkeldheid van wederopbouw. De meest genoemde uitdaging waar de nieuwe regering mee te maken krijgt, is het samenbrengen van Syrische burgers, die verdeeld zijn door hun verschillende ideologieën. De *NOS* legt uit: “De nieuwe machthebbers staan nu voor de taak om de verschillende groepen, veelal met uiteenlopende ideologieën, met de neuzen één kant op te krijgen” (artikel 8, alinea 3). Maar er zijn nog meer uitdagingen waar de nieuwe regering voor staat, *de Volkskrant* vat deze samen: “de ingestorte economie, verwoeste steden, miljoenen ontheemden in kampen” (artikel 4, alinea 8).

Daarnaast benadrukken alle vier de media de vraag voor inclusiviteit, zowel nationaal als internationaal. De vier onderzochte media benoemen de internationale druk op de

nieuwe machthebbers voor een inclusieve samenleving. *The Guardian* beschrijft het doel van een diplomatiek bezoek van de Duitse en Franse ministers als volgt: “to show European openness to acknowledging the Islamist rebels, led by Hayat Tahrir al-Sham (HTS), while also urging conciliation, moderation, inclusivity and respect for the rights of Syria’s minorities” (artikel 10, alinea 4).

De belofte van een inclusief bestuur wordt ook in de nationale context beschreven. De *NOS*, de *Volkskrant* en *The Guardian* bespreken de beloftes van HTS-leider Ahmed al-Sharaa om een inclusief politiek beleid te voeren, waar vrouwen en religieuze minderheden gerespecteerd worden: “Al-Sharaa ... herhaalt wel steeds dat de rechten van (religieuze) minderheden gerespecteerd zullen worden” (De Volkskrant, artikel 7, alinea 12). In de berichtgeving van *Al Jazeera* wordt ook verwezen naar de belofte, zonder specifieke aandacht voor religieuze minderheden: “Syria’s now interim President Ahmed al-Sharaa promised to protect minorities” (artikel 12, alinea 11).

Het is dus duidelijk dat verschillende media het eens zijn dat de wederopbouw van Syrië uitdagingen met zich meebrengt. Alle vier de media benoemen zowel hoop op een betere toekomst in het nieuwe Syrië, maar ook het harde werk dat hiervoor nodig is.

4.4.2 Overgangsregering

Na de val van het regime van Bashar al-Assad is in Syrië een overgangsregering gevormd onder leiding van Ahmed al-Sharaa. Deze regering dient als tijdelijk bestuur om het land leiden tijdens de overgangperiode tot er verkiezingen plaatsvinden. In de onderzochte berichtgeving wordt ingegaan op de geplande verkiezingen en de tijdelijke grondwet die is opgesteld.

De vier onderzochte media benoemen dat het wel vier jaar kan duren voordat er verkiezingen plaatsvinden. *Al Jazeera* beschrijft de periode als volgt: “Al-Sharaa has pledged to embark on a political transition including a national conference, an inclusive government and eventual elections, which he has said could take up to four years to hold.” (artikel 6, alinea 8). De overgangperiode is dus een lange periode waarin politieke hervorming centraal staat.

Een ander belangrijk onderwerp in de berichtgeving is de invoering van een tijdelijke grondwet. De media bespreken alle vier wat er in de tijdelijke grondwet staat, namelijk vrijheid van meningsuiting en rechten voor vrouwen. *The Guardian* omschrijft dit als: “a

constitutional declaration regulating its five-year transitional period and laying out rights for women and freedom of expression” (artikel 12, alinea 1). *De Volkskrant* benadrukt dat deze tijdelijke grondwet ook bedoeld is om het buitenland tevreden te houden: “Die moet de eigen bevolking maar ook het buitenland geruststellen dat de rechten van burgers niet worden beknot” (artikel 12, intro.). Daarnaast wordt ook door alle vier de media benoemt dat het Islamitische recht de bron moet zijn voor alle wetgeving. *Al Jazeera* schrijft: “The declaration maintains the requirement that the president of the republic must be a Muslim, with Islamic jurisprudence set out as “the main source” of legislation” (artikel 12, alinea 9).

Bovendien wordt door de drie media, *de Volkskrant*, *The Guardian* en *Al Jazeera* een eventuele democratie in Syrië genoemd. *Al Jazeera* schrijft: “Syria’s transition to democracy is set to begin” (artikel 10, alinea 13). Hoewel er door de overgangsregering eerlijke verkiezingen worden beloofd, is het nog onduidelijk of dit gerealiseerd zal worden.

4.4.3 Onzekerheid en angst

Hoewel er hoop is rondom de berichtgeving over de val van het regime van Bashar al-Assad, bestaat er volgens de berichtgeving ook onzekerheid en angst over de toekomst van Syrië. De val van het regime zorgde voor veel blijdschap en opluchting bij de bevolking, maar niet iedereen is optimistisch over deze verandering.

De vier media beschrijven de positieve reactie die mensen hadden op de val van het regime: “thousands attended a concert in the capital Damascus to celebrate the uprising, a day which some Syrians thought would never come” (*Al Jazeera*, artikel 10, alinea 2). De vier media beschrijven de val van het regime als een verrassing, de *NOS* schrijft bijvoorbeeld: “De plotse val het regime-Assad” (artikel 2, alinea 1). En *Al Jazeera* beschrijft het offensief als: “a surprise offensive” (artikel 1, alinea 1). Een ander positief aspect van de val van het regime beschreven door de vier media, is dat vluchtelingen terug kunnen keren naar Syrië: “zo’n 15 à 20 procent van de vooroorlogse bevolking is teruggekeerd” (*De Volkskrant*, artikel 8, alinea 8).

Hoewel er dus een gevoel van hoop en optimisme heerst onder een meerderheid van de bevolking, is dit niet voor iedereen het geval meldden de vier onderzochte media. De HTS-leider staat aan het hoofd van de overgangsregering, dit zorgt voor angst onder delen van de Syrische bevolking. Hoewel HTS belooft op inclusiviteit en bescherming van minderheden, heerst er onder delen van de bevolking wantrouwen. *The Guardian* schrijft

over de angst onder de Alawitische bevolking, een groep die geassocieerd werd met het voormalige regime: “Alawites, including many who once filled the ranks of Assad’s army and security forces, say they are terrified of reprisal attacks” (artikel 11, alinea 6). De Alawieten zijn bang voor wraakacties vanwege hun banden met al-Assad.

De vier media beschrijven de toekomst van Syrië in hun berichtgeving dus ook als onzeker, zo verwijst *The Guardian* naar een Alawitische vrouw die zegt: “They are celebrating the unknown” (artikel 5, alinea 10). Deze uitspraak benadrukt de spanning tussen hoop op verandering en de angst voor het onbekende.

De berichtgeving over de toekomst van Syrië is enerzijds hoopvol voor vernieuwing en vrede, anderzijds is er bezorgdheid over verdeeldheid, onzekerheid en de betrouwbaarheid van de overgangsregering. De media schrijven over grote uitdagingen waar Syrië voor staat, waaronder inclusiviteit, legitimiteit en wederopbouw.

4.5 Vredesjournalistiek

In de berichtgeving van de onderzochte media komen verschillende kenmerken van vredesjournalistiek duidelijk naar voren. Alle vier de media besteden aandacht aan de lange termijneffecten van het regime van al-Assad, met name in de verslaggeving van *de Volkskrant*, *The Guardian* en *Al Jazeera* is dit het geval. Daarbij worden onder meer de economische gevolgen, internationale allianties en geopolitieke belangen uitgebreid besproken.

Daarnaast richten alle vier de media zich op oplossingsgerichte aspecten, dialoog en inclusiviteit. In de berichtgeving wordt herhaaldelijk ingegaan op de plannen voor verkiezingen en het proces van wederopbouw. Daarbij ligt de nadruk op de vraag voor een inclusieve samenleving, zowel nationaal als internationaal. HTS-leider en interim-president al-Sharaa wordt vaak geciteerd in zijn beloftes over het respecteren van minderheden en het opbouwen van een nieuw Syrië.

Alle vier de media gebruiken Syrische burgers als bron in hun berichtgeving, al zijn er wel verschillen zichtbaar tussen deze media. *Al Jazeera* verwijst vooral naar Syrische burgers, of journalisten en deskundigen uit het Midden-Oosten. Bovendien baseert *Al Jazeera* zich op Syrische televisie en de Syrische staatsomroep. De *NOS*, *de Volkskrant* en *The Guardian* maken vaker gebruik van Westerse bronnen, vaak op journalisten of deskundigen. Toch komen ook in de berichtgeving van *de Volkskrant*, *The Guardian* en *Al Jazeera* lokale perspectieven regelmatig aan bod.

Een ander aspect van vredesjournalistiek dat zichtbaar is, is de aandacht voor het lijden van alle betrokken partijen. De zorgen onder minderheden, zoals vrouwen of de Alawitische gemeenschap, wordt door de media beschreven. In de berichtgeving is dus aandacht voor wederzijds lijden.

Toch zijn er ook elementen van conflictjournalistiek aanwezig in de verslaggeving, met name is de manier waarop over het regime van al-Assad wordt geschreven. De toon is in de verslaggeving kritisch, en de verantwoordelijkheid voor het uitbreken van de oorlog wordt duidelijk bij Assad gelegd. De nadruk op schuld van één partij past binnen de kenmerken van conflictjournalistiek.

5. Conclusie & Discussie

5.1 Doel en belangrijkste bevindingen

Dit onderzoek had als doel inzicht te krijgen in de manier waarop de overgang van oorlog naar vrede in Syrië wordt geframed door Westerse en Arabische media, in de periode 27 november 2024 tot 31 maart 2025. Door middel van een thematische analyse van artikelen van de *NOS*, *de Volkskrant*, *The Guardian* en *Al Jazeera* is onderzocht hoe thema's zoals Hayat Tahrir al-Sham (HTS), het regime van Bashar al-Assad, buitenlandse actoren en de toekomst van Syrië worden gepresenteerd. Daarbij stonden de volgende twee deelvragen centraal:

- Welke verschillen bestaan er in de verslaggeving tussen de onderzochte nieuwsmedia?
- In hoeverre is er sprake van vredesjournalistiek in de berichtgeving?

De resultaten tonen aan dat de verschillen tussen Westerse en Arabische media minder groot zijn dan eerder onderzoek doet vermoeden. Hoewel er kleine verschillen zijn in de berichtgeving tussen de media onderling, maken alle vier de media gebruik van vergelijkbare frames. Dit benadrukt eveneens de bijzondere context van de transitieperiode, wat leidt tot bepaalde overeenstemming in de berichtgeving van de verschillende media.

De thematische analyse van de geselecteerde nieuwsartikelen toont aan dat HTS in de onderzochte media dubbelzinnig wordt geframed. Enerzijds wordt HTS gepresenteerd als bevrijdingsbeweging met duidelijke politieke doelstellingen. Anderzijds wordt in alle vier de media gerefereerd aan het extremistische verleden van de organisatie, waaronder de banden met al-Qaeda. Daarnaast bestaan er twijfels over de intenties en geloofwaardigheid van HTS. De manier waarop HTS wordt geframed laat een tweestrijd zien, geen enkele media kiest hierin een duidelijke kant. Dit weerspiegelt de ingewikkelde rol van HTS en de twijfels binnen de media over het legitimeren van een groep met een extremistische achtergrond in het vredesproces.

De berichtgeving over het regime van Bashar al-Assad is in alle onderzochte media kritisch van toon. Het regime wordt geframed als de hoofdverantwoordelijke voor het

geweld, de onderdrukking en de verwoesting van Syrië sinds 2011. Dit kritische frame is zichtbaar in de berichtgeving van alle vier de media.

De rol van buitenlandse actoren wordt ook in alle media benadrukt. *De Volkskrant*, *The Guardian* en *Al Jazeera* noemen de steun van buitenlandse allianties als de reden voor zowel het voortbestaan als de uiteindelijke val van het regime. *Al Jazeera* legt daarbij de nadruk op Syrische belangen, zoals het opheffen van sancties en wederopbouw, terwijl de *NOS* en *de Volkskrant* zich meer richten op Westerse belangen, waaronder migratie. *The Guardian* combineert deze twee perspectieven in de verslaggeving, met aandacht voor Westerse belangen en Midden-Oosterse. De belangen die per media genoemd worden, benadrukken het belang van nationale context in het framen van nieuws.

De berichtgeving over de toekomst van Syrië is deels hoopvol van toon. Alle vier de media zijn optimistisch over een nieuw begin, met de kans op een inclusieve samenleving en eerlijke verkiezingen. Tegelijkertijd wordt gewezen op de kwetsbaarheid van de post-conflictfase, waarbij spanningen en uitdagingen genoemd worden die komen kijken bij de wederopbouw van Syrië. Met name over de rol van HTS en de zorgen onder minderheden bestaan twijfels onder de verschillende media. Er is dus een combinatie van optimisme en realiteitsbesef in de manier waarop de media de toekomst van Syrië framen. De verschillen tussen de media zijn dus beperkt, dit kan liggen aan de unieke omstandigheden van de transitie naar vrede.

Over het algemeen zijn elementen van vredesjournalistiek zichtbaar in de verslaggeving van de onderzochte media. Zoals vredesjournalistiek is beschreven door Galtung (2003) is er in de berichtgeving van de onderzochte media-aandacht voor oplossingen, inclusiviteit, wederzijds lijden en de oorzaken van het conflict. Het einde van de oorlog leidt in dit geval dus tot gemeenschappelijke vredesjournalistiek in deze fase van het conflict.

In de berichtgeving over het Assad regime zijn daarentegen niet expliciet kenmerken van vredesjournalistiek terug te zien, maar eerder van conflictjournalistiek, met nadruk op het aanwijzen van schuld en het benadrukken van vijandbeelden. Vredesjournalistiek is dus vooral zichtbaar in toekomstgerichte berichtgeving, terwijl het regime van al-Assad, een historische politieke verantwoordelijke, wordt gepresenteerd aan de hand van elementen kenmerkend voor conflictjournalistiek.

5.2 Theoretische reflectie

Het domesticeren van nieuws zoals beschreven door Clausen (2004, pp. 28-29) is terug te zien in de verslaggeving van de *NOS* en *de Volkskrant*. Zij richten zich namelijk op de gevolgen van de bevrijding van Syrië voor de EU, zoals migratie. De verslaggeving van *Al Jazeera* heeft meer aandacht voor het Midden-Oosters perspectief, waarbij de belangen van Syrië worden benadrukt. Dit verschil in verslaggeving benadrukt de nationale context, dit was ook te zien tijdens de Arabische Lente (Ha, 2022, pp. 190-191). Dit is terug te zien in het verschil tussen *The Guardian* en de *NOS* en *de Volkskrant*, wat verklaard zou kunnen worden door de internationale verslaggeving van *The Guardian* en omdat het Verenigd Koninkrijk geen lid van de EU is, in tegenstelling tot Nederland.

Hoewel bestaande literatuur over de Arabische Lente en andere conflicten in het Midden-Oosten vaak wijst op grote verschillen in framing tussen Westerse en Arabische media (Dimitrova & Connolly-Ahern, 2007; Henarni & Surwandono, 2024; Melki, 2014), laten de resultaten van dit onderzoek zien dat de verschillen tussen Westerse en Arabische media minder duidelijk zijn dan verwacht. Zowel Westerse media (*de NOS*, *de Volkskrant* en *The Guardian*) als het Arabische *Al Jazeera* maken gebruik van vergelijkbare frames in hun berichtgeving over de overgang naar vrede in Syrië.

De overeenkomsten tussen deze media kunnen mogelijk verklaard worden door de unieke omstandigheden van deze periode, namelijk de overgang van oorlog naar vrede. Eerder onderzoek naar framing richten zich vooral op conflicten en laten duidelijke verschillen zien tussen Westerse en Arabische media. Dit onderzoek richt zich op een post-conflictperiode, dit verschil kan invloed hebben op de framing. Daarnaast worden Arabische media in dit onderzoek vertegenwoordigd door *Al Jazeera*, dat een internationaal publiek heeft. Dit kan van invloed zijn op de verslaggeving en verklaren waarom deze vergelijkbaar is aan die van Westerse media. Ook vertegenwoordigen vooral Amerikaanse media de Westerse media in eerder onderzoek, terwijl dit onderzoek zich richt op Nederlandse en Britse nieuwsmedia. Dit verschil in de keuze van media kan eveneens leiden tot verschillende resultaten.

Elementen van eurocentrisme zijn in bepaalde mate aanwezig in de verslaggeving van de *NOS* en *de Volkskrant*. Dit is zichtbaar in de manier waarop zij verslag doen over de Westerse belangen in de wederopbouw van Syrië. Dit sluit aan bij het idee dat gebeurtenissen uit het Midden-Oosten beoordeeld worden op hun relevantie voor het

Westen (Mamadouh, 2021, pp. 234-237). Een ander voorbeeld van eurocentrisme is het verheerlijken van democratische idealen (Uludağ, 2017, pp. 271-273). *De Volkskrant*, *The Guardian* en *Al Jazeera* noemen de kans op de komst van een democratie in Syrië. Het gebruik van Westerse ideologieën, zoals een democratie, negeert de lokale realiteit en maakt gebruik van een Westers perspectief (Medzini, 2014, pp. 380-381). Het is opmerkelijk dat *Al Jazeera* ook Westerse ideologieën gebruikt in de verslaggeving, maar zoals eerder genoemd kan dit komen door het internationale publiek. Bovendien wordt een democratie bij de *NOS* niet genoemd, dit kan komen doordat *NOS* op meer thema's weinig achtergrondinformatie geeft en de verslaggeving wat oppervlakkig is.

Eerder onderzoek toont aan dat Westerse en Arabische media verschillen in de framing van groepen als Hamas en Hezbollah (Henarni & Surwandono, 2024, pp. 43-47; Melki, 2014, pp. 177-180). Opvallend is dat deze tegenstelling minder duidelijk is in de onderzochte berichtgeving over HTS. De extremistische achtergrond van HTS wordt vaak aangehaald door de *NOS*, *de Volkskrant*, *The Guardian* en *Al Jazeera*. De *NOS* is echter het enige nieuwsmidium van de onderzochte media, dat het woord 'terroristen' niet gebruikt in haar verslaggeving. Het benadrukken van het extremistische verleden van HTS weerspiegelt elementen van oriëntalisme, HTS wordt namelijk afgebeeld als gewelddadig (Khalid, 2011, pp. 15-16). Tegelijkertijd valt op dat de verschillende media ook benoemen dat HTS gematigder is geworden, en gericht op de opbouw van een nieuw Syrië. De manier waarop de media HTS framen, komt mogelijk voort uit het idee dat de media het vredesproces in Syrië niet wil verstoren en met bepaalde voorzichtigheid verslag doet van de overgangsfase.

5.3 Beperkingen en vervolgonderzoek

Dit onderzoek kent een aantal beperkingen, ten eerste is de analyse beperkt tot vier nieuwsmidia. *Al Jazeera* is de enige Arabische nieuwsmidie, het diverse Arabische medialandschap wordt dus beperkt gepresenteerd in dit onderzoek. Bovendien zijn enkel Nederlandstalige en Engelstalige nieuwsmidie geanalyseerd, waardoor andere invloedrijke media niet zijn onderzocht.

Daarnaast zijn de artikelen geselecteerd in een relatief korte periode van 27 november 2024 tot 31 maart 2025. Hierdoor is het lastig om patronen in framing over langer termijn te ontdekken. De fase van wederopbouw in Syrië zal nog jaren duren, vier maanden is dus slechts een momentopname binnen de wederopbouw van Syrië.

Een andere beperking is dat dit onderzoek zich alleen richt op de geschreven inhoud van de nieuwsartikelen, visuele elementen zijn niet meegenomen in de analyse. Visuele elementen dragen namelijk ook bij aan de perceptie van conflicten (Greenwood & Jenkins, 2013, pp. 221-224; Kędra & Sommier, 2018, pp. 53-55). Er zouden dus verschillen in visuele elementen tussen de media kunnen zijn, maar die zijn in dit onderzoek niet meegenomen.

Voor toekomstig onderzoek zijn er verschillende aanbevelingen. Vervolgonderzoek zou zich kunnen richten op nieuwsmedia die meer divers zijn, zowel binnen het Arabische medialandschap als binnen verschillende Westerse contexten. Daarnaast zou vervolgonderzoek zich kunnen richten op een langere periode, waardoor de wederopbouw van Syrië beter onderzocht kan worden. Hoewel elementen van vredesjournalistiek en vergelijkbare framing nu zichtbaar waren binnen de korte periode die nu is onderzocht, zou het interessant zijn om te onderzoeken of deze manier van verslaggeving hetzelfde blijft wanneer nieuwe ontwikkelingen zich voordoen en eventueel conflictsituaties ontstaan.

Daarnaast zou onderzoek naar sociale media of lokale Syrische nieuwsbronnen interessant kunnen zijn om inzicht te geven in de publieke ervaring van de overgang naar vrede in Syrië.

Literatuurlijst

- Ariely, G. (2015). Trusting the press and political trust: A conditional relationship. *Journal Of Elections Public Opinion and Parties*, 25(3), 351–367. <https://doi.org/10.1080/17457289.2014.997739>
- Bennett, W. L., Lawrence, R. G., & Livingston, S. (2006). None dare call it torture: Indexing and the limits of press independence in the Abu Ghraib scandal. *Journal of Communication*, 56(3), 467–485. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.2006.00296.x>
- Bhowmik, S., & Fisher, J. (2023). Framing the Israel-Palestine conflict 2021: Investigation of CNN's coverage from a peace journalism perspective. *Media Culture & Society*, 45(5), 1019–1035. <https://doi.org/10.1177/01634437231154766>
- Bowen, G. A. (2006). Grounded theory and sensitizing concepts. *International Journal of Qualitative Methods*, 5(3), 12–23. <https://doi.org/10.1177/160940690600500304>
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Byman, D. (2013). Explaining the Western response to the Arab Spring. *Journal Of Strategic Studies*, 36(2), 289–320. <https://doi.org/10.1080/01402390.2013.773891>
- Calluy, K. (2024, 8 december). Van Al Qaeda-strijder tot staatsman: wie is Abu Mohammad al-Julani, het gezicht van de Syrische rebellen | VRT NWS: nieuws. *VRTNWS*. <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2024/12/08/wie-is-abu-mohammad-al-julani-ahmed-hussein-al-sharaa/>
- Clausen, L. (2004). Localizing the global: 'Domestication' processes in international news production. *Media, Culture & Society*, 26(1), 25–44. <https://doi.org/10.1177/0163443704038203>
- Coleman, R., McCombs, M., Shaw, D., & Weaver, D. (2009). Agenda setting. In *The Handbook of Journalism Studies* (1ste editie, pp. 147–160). Routledge.
- Comunello, F., & Anzera, G. (2012). Will the revolution be tweeted? A conceptual framework for understanding the social media and the Arab Spring. *Islam And Christian–Muslim Relations*, 23(4), 453–470. <https://doi.org/10.1080/09596410.2012.712435>

- Cozma, R., & Kozman, C. (2017). The Syrian crisis in U.S. and Lebanese newspapers: A cross-national analysis. *International Communication Gazette*, 80(2), 185–204. <https://doi.org/10.1177/1748048517727217>
- Creech, B. (2014). Disciplines of truth: The ‘Arab Spring’, American journalistic practice, and the production of public knowledge. *Journalism*, 16(8), 1010–1026. <https://doi.org/10.1177/1464884914550971>
- De Vreese, C. H. (2005). News framing. *Information Design Journal*, 13(1), 51–62. <https://doi.org/10.1075/ididd.13.1.06vre>
- Dimitrova, D. V., & Connolly-Ahern, C. (2007). A tale of two wars: Framing analysis of online news sites in coalition countries and the Arab world during the Iraq war. *Howard Journal of Communications*, 18(2), 153–168. <https://doi.org/10.1080/10646170701309973>
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x>
- Ersoy, M. (2017). Implementing peace journalism in the media. *Peace Review*, 29(4), 458–466. <https://doi.org/10.1080/10402659.2017.1381514>
- Ersoy, M., & Miller, L. M. (2020). Peace journalism strategy for creating a public value sphere. *International Peacekeeping*, 27(3), 395–416. <https://doi.org/10.1080/13533312.2020.1740058>
- Evans, M. (2010). Framing international conflicts: Media coverage of fighting in the Middle East. *International Journal of Media and Cultural Politics*, 6(2), 209–233. https://doi.org/10.1386/mcp.6.2.209_1
- Galtung, J. (2003). Peace journalism. *Media Asia*, 30(3), 177–180. <https://doi.org/10.1080/01296612.2003.11726720>
- García-Perdomo, V., Harlow, S., & Brown, D. K. (2022). Framing the Colombian peace process: Between peace and war journalism. *Journalism Practice*, 18(4), 991–1014. <https://doi.org/10.1080/17512786.2022.2062428>

- Gray, G. P. (2019). The New Orientalism: The Influence of media representation of 'the Other' in international affairs. *ASR Chiang Mai University Journal of Social Sciences and Humanities*, 5(2). <https://doi.org/10.12982/cmujasr.2018.0007>
- Greenwood, K., & Jenkins, J. (2013). Visual framing of the Syrian conflict in news and public affairs magazines. *Journalism Studies*, 16(2), 207–227. <https://doi.org/10.1080/1461670x.2013.865969>
- Guo, L., et al. (2014). Coverage of the Iraq War in the United States, Mainland China, Taiwan and Poland. *Journalism Studies*, 16(3), 343–362. <https://doi.org/10.1080/1461670x.2014.885198>
- Ha, J. S. (2017). Tailoring the Arab Spring to American values and interests: A framing analysis of U.S. elite newspapers' opinion pieces. *International Communication Gazette*, 79(3), 276–297. <https://doi.org/10.1177/1748048516689178>
- Ha, J. S. (2022). The domestication of "the Arab Spring": A comparison of news framing in the United States and South Korea. *Newspaper Research Journal*, 43(2), 176–195. <https://doi.org/10.1177/07395329221094550>
- Henarni, N. H., & Surwandono, S. (2024). Analyzing media perspectives: A comparative study of Western and Middle Eastern framing of Hamas. *al-Balagh: Jurnal Dakwah Dan Komunikasi*, 9(1). <https://doi.org/10.22515/albalagh.v9i1.8474>
- Hoxha, A., & Hanitzsch, T. (2017). How conflict news comes into being: Reconstructing 'reality' through telling stories. *Media War & Conflict*, 11(1), 46–64. <https://doi.org/10.1177/1750635217727313>
- Hussain, S. (2019). Peace journalism for conflict reporting: Insights from Pakistan. *Journalism Practice*, 14(1), 1–16. <https://doi.org/10.1080/17512786.2019.1596753>
- Ingleby, M. (2024, 2 december). Rebellenleider HTS: van jihadist tot pragmaticus. *NRC*. <https://www.nrc.nl/nieuws/2024/12/01/wie-zijn-de-strijders-van-hts-a4875093>
- Issawi, F. E., & Cammaerts, B. (2015). Shifting journalistic roles in democratic transitions: Lessons from Egypt. *Journalism*, 17(5), 549–566. <https://doi.org/10.1177/1464884915576732>

- Jamil, S. (2022). Postulating the post-Arab Spring dynamics of social media & digital journalism in the Middle East. *Digital Journalism*, 10(7), 1257–1261. <https://doi.org/10.1080/21670811.2022.2040040>
- Kędra, J., & Sommier, M. (2018). Children in the visual coverage of the European refugee crisis: A case study of the World Press Photo 2016. *Journal Of Applied Journalism & Media Studies*, 7(1), 37–58. https://doi.org/10.1386/ajms.7.1.37_1
- Khalid, M. (2011). Gender, orientalism and representations of the ‘Other’ in the War on Terror. *Global Change Peace & Security*, 23(1), 15–29. <https://doi.org/10.1080/14781158.2011.540092>
- Khan, R., Mahmood, A., & Salim, A. (2020). Arab Spring failure: A case study of Egypt and Syria. *Liberal Arts and Social Sciences International Journal (LASSIJ)*, 4(1), 44–53. <https://doi.org/10.47264/idea.lassij/4.1.5>
- Koster, M. (2023, 14 februari). Wat heeft de Arabische Lente opgeleverd? *NPO Kennis*. <https://npokennis.nl/longread/7828/wat-heeft-de-arabische-lente-opgeleverd>
- Lecluyse, L. (2024, 1 december). Burgeroorlog in Syrië laait weer op: rebellen verrassen vriend en vijand met “grootste offensief in jaren”. *vrtnews.be*. <https://www.vrt.be/vrtnews/nl/2024/12/01/syrie-aleppo-hayat-tahrir-al-sham-hts-assad/>
- Lee, S. T. (2010). Peace journalism: Principles and structural limitations in the news coverage of three conflicts. *Mass Communication & Society*, 13(4), 361–384. <https://doi.org/10.1080/15205430903348829>
- Lee, S. T., & Maslog, C. C. (2005). War or peace journalism? Asian newspaper coverage of conflicts. *Journal Of Communication*, 55(2), 311–329. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.2005.tb02674.x>
- Luyendijk, J. (2010). Beyond orientalism. *International Communication Gazette*, 72(1), 9–20. <https://doi.org/10.1177/1748048509350335>
- Lynch, J., & McGoldrick, A. (2012). Responses to peace journalism. *Journalism*, 14(8), 1041–1058. <https://doi.org/10.1177/1464884912464175>

- Mamadouh, V. (2021). Eurocentrism/Orientalism in news media. In *Routledge eBooks* (pp. 232–244). <https://doi.org/10.4324/9781003039068-18>
- Maslog, C. C., Lee, S. T., & Kim, H. S. (2006). Framing analysis of a conflict: How newspapers in five Asian countries covered the Iraq war. *Asian Journal of Communication*, 16(1), 19–39. <https://doi.org/10.1080/01292980500118516>
- Medzini, M. (2014). The Arab Spring re-visited: Why the western media got it wrong. *Journal Of Applied Journalism & Media Studies*, 3(3), 375–387. https://doi.org/10.1386/ajms.3.3.375_1
- Melissen, H. J. (2025, 2 april). Waarom was president Assad zo lang aan de macht in Syrië? *NPO Kennis*. <https://npokennis.nl/longread/7487/waarom-was-president-assad-zo-lang-aan-de-macht-in-syrie>
- Melki, J. (2014). The interplay of politics, economics and culture in news framing of Middle East wars. *Media War & Conflict*, 7(2), 165–186. <https://doi.org/10.1177/1750635214537405>
- Ottosen, R. (2010). The war in Afghanistan and peace journalism in practice. *Media War & Conflict*, 3(3), 261–278. <https://doi.org/10.1177/1750635210378944>
- Rasul, A., & Asim, M. M. (2014). How US newspapers framed the Arab Spring. *Media Asia*, 41(1), 86–100. <https://doi.org/10.1080/01296612.2014.11690002>
- Rill, L. A., & Davis, C. B. (2008). Testing the second level of agenda setting: Effects of news frames on reader-assigned attributes of Hezbollah and Israel in the 2006 war in Lebanon. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 85(3), 609–624. <https://doi.org/10.1177/107769900808500308>
- Robinson, P. (2001). Theorizing the influence of media on world politics. *European Journal of Communication*, 16(4), 523–544. <https://doi.org/10.1177/0267323101016004005>
- Salam, E. A. A. (2015). The Arab spring: Its origins, evolution and consequences. . . four years on. *Intellectual Discourse*, 23(1). <http://irep.iium.edu.my/44954/>
- Semetko, H. A., & Valkenburg, P. M. V. (2000). Framing European politics: A content analysis of press and television news. *Journal of Communication*, 50(2), 93–109. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.2000.tb02843.x>

- Sharafat, A. A. (2019). The Middle East in American media: A 21st century overview. *New Horizons in English Studies*, 4, 130–143. <https://doi.org/10.17951/nh.2019.4.130-143>
- Shinar, D. (2009). Can peace journalism make progress? *International Communication Gazette*, 71(6), 451–471. <https://doi.org/10.1177/1748048509339786>
- Silverman, D. (2011). *Interpreting qualitative data* (4e ed., Hoofdstuk 11, pp. 360–385). SAGE Publications.
- Speer, I. (2017). Reframing the Iraq War: Official sources, dramatic events, and changes in media framing. *Journal Of Communication*, 67(2), 282–302. <https://doi.org/10.1111/jcom.12289>
- Tenenboim-Weinblatt, K., Hanitzsch, T., & Nagar, R. (2015). Beyond peace journalism. *Journal Of Peace Research*, 53(2), 151–165. <https://doi.org/10.1177/0022343315609091>
- Trouw. (2024, 7 december). Van het begin van de Syrische burgeroorlog tot de val van Assad: Een tijdlijn van de strijd in Syrië. *Trouw*. Geraadpleegd op 3 februari 2025, van <https://www.trouw.nl/buitenland/van-het-begin-van-de-syrische-burgeroorlog-tot-de-val-van-assad-een-tijdlijn-van-de-strijd-in-syrie~b917ff2b/?referrer=https://www.google.com/>
- Uludağ, P. C. (2017). Beware the winter is coming! Arab Spring in the global media. *Critical Studies in Media Communication*, 34(3), 264–277. <https://doi.org/10.1080/15295036.2017.1310388>
- Usher, S. (2024, 8 december). *Who are Syrian rebels Hayat Tahrir al-Sham, HTS?* <https://www.bbc.com/news/articles/ce313jn453zo>
- Van Der Sterren, L. (2025, 29 januari). Rebellenleider Sharaa benoemd tot interim-president van Syrië. *NRC*. <https://www.nrc.nl/nieuws/2025/01/29/rebellenleider-sharaa-benoemd-tot-interim-president-van-syrie-a4881370>
- Vandevoordt, R. (2016). Covering the Syrian conflict: How Middle East reporters deal with challenging situations. *Media War & Conflict*, 9(3), 306–324. <https://doi.org/10.1177/1750635216648051>

- Walters, D. (2024, 10 december). Na de val van Assad: hoe zat het ook alweer met de Arabische Lente? *NRC*. <https://www.nrc.nl/nieuws/2024/12/10/na-de-val-van-assad-hoe-zat-het-ook-alweer-met-de-arabische-lente-a4876129>
- Wolfsfeld, G., Segev, E., & Sheaffer, T. (2013). Social media and the Arab Spring. *The International Journal of Press/Politics*, 18(2), 115–137. <https://doi.org/10.1177/1940161212471716>
- Zhang, X., & Luther, C. A. (2019). Transnational news media coverage of distant suffering in the Syrian civil war: An analysis of CNN, Al-Jazeera English and Sputnik online news. *Media War & Conflict*, 13(4), 399–424. <https://doi.org/10.1177/1750635219846029>
- Žuber, M., & Moussa, S. S. (2018). Arab Spring as a background of civil war in Syria. *International Conference KNOWLEDGE-BASED ORGANIZATION*, 24(1), 245–251. <https://doi.org/10.1515/kbo-2018-0038>

Appendix A

Artikelnummer	NOS	De Volkskrant	The Guardian	Al Jazeera
1	Syrische rebellengroep HTS 'krachtiger met de dag', bereikt buitenwijken Homs	Blamage voor verzwakt Syrisch regime: opmars van Syrische rebellengroep HTS gaat onverminderd door	Bashar al(Assad reported to have fled Syria as rebels say they have captured Damascus	Syrian rebels reach central Aleppo as army announces 'temporary withdrawal'
2	Feestvreugde en ongeloof onder Syriërs in binnen- en buitenland	Na 13 jaar Syrische burgeroorlog zijn rebellen Damascus ingetrokken, en lijkt het regime-Assad ingestort	Syrians celebrate fall of Bashar al-Assad after five decades of dynastic rule	Opposition fighters declare Syria's Damascus 'liberated', al-Assad ousted
3	Als een dictator valt: lessen voor de wederopbouw van Syrië	Dictator Assad is vertrokken, maar niemand weet wat Syrië nu te wachten staat	Damascus streets erupt in celebration as Syrians mark end of Assad dynasty	Syrians who fled home rejoice at Assad's ouster, although some are cautious
4	HTS-leider Sharaa benoemd tot interim-president Syrië	In Idlib is het nieuwe Syrië er al, en dat geeft hoop	Rebel leader Ahmed al,Sharaa made transitional president of Syria	'New history written' says HTS leader al-Julani in Syria victory speech
5	Een maand HTS-bestuur in Aleppo; 'Wij beschouwen onszelf als dienaren van het volk'	'Het lijkt erop dat niet iedereen veilig is in het nieuwe Syrië'	'Celebrating the unknown': Syrian Alawites fear for future under rebel rule	Women will play a key role in a new Syria, says minister
6	Portret Assad verdwijnt van straat, in Syrië wappert nu de oppositievlag	Wie gaat Syrië leiden in de overgangperiode naar de verkiezingen over drie of vier jaar?	Syria's new rulers invite Assad security officials to surrender	Syria's Ahmed al-Sharaa named president for transitional period
7	Syrische rebellenleider: 'Verkiezingen pas over een paar jaar'	Westerse landen hopen Syrië via diplomatie aan stabiel en gematigd bestuur te helpen	'The army just ran away': how Bashar al5 Assad lost his brutal grip on Syria	EU agrees to tackle Syria sanctions as Western, Arab leaders meet in Riyadh
8	Syrische verzetsbewegingen worden ondergebracht in ministerie van Defensie	Vluchtelingen keren druppelsgewijs terug naar Homs: 'Als God het wil, maken we Syrië mooier dan het vroeger was'	Schools reopen in Damascus as celebrations over Bashar al5Assad fleeing Syria continue	Syria says ex-rebel groups agree to integrate under Defence Ministry
9	Eerste Europese ministers brengen bezoek aan Syrië sinds val Assad	Plotseling is iedereen welkom in Syrië: de grens staat wagenwijd open	'This is a happy day': Syrian rebels return home to reunite with family and rebuild	Rebuilding Syria's economy: Can stability return after war?
10	Syrische president presenteert overgangsregering, blijft zelf aan het hoofd staan	EU verlicht sancties tegen Syrië om wederopbouw van het land te bespoedigen	French and German foreign ministers 'want new relationship with Syria'	Syrians mark a month since al-Assad's overthrow with concert in capital
11	Alawieten in Syrië durven nergens heen: 'Alle mannen hier zijn vermoord'	Al zeker duizend doden bij oplaaiend geweld in Syrië, interim-president roept op tot vrede	'We live in constant fear': Alawites in Syria's Homs terrified of reprisals	Syria's al-Sharaa signs temporary constitution
12	Syrische regering belooft onderzoek naar extreem geweld, protest in Damascus	Syrische interim-regering presenteert tijdelijke grondwet die buitenland gerust moet stellen	Syria's leader proclaims 'new history' after signing constitutional declaration	'Don't trust anyone': Have Syria's Alawites lost faith in new government?

Appendix B

Selectieve codes	Axiale codes	Open codes
Beeldvorming HTS	Doelstellingen HTS	<ul style="list-style-type: none"> • Omwerpen regime • Anders zijn dan oude regime • Vrijheid • Rebellen willen geen geweld • Geen wraakacties
	Extremistische achtergrond HTS	<ul style="list-style-type: none"> • Twijfel intenties HTS • HTS worden terroristen genoemd • Angst onder minderheden • Extremistische achtergrond
	Machtspositie HTS	<ul style="list-style-type: none"> • Snelle opmars HTS • Benoeming interim-president • Legitimiteit overgangsregering • Samenwerking oppositiegroepen • Macht HTS
Het regime	Geweld en repressie binnen dictatuur	<ul style="list-style-type: none"> • Sociale controle regime Assad • Geweld regime Assad • Angst regime Assad
	Kritiek op het regime	<ul style="list-style-type: none"> • Dictatuur Assad • Gevolgen burgeroorlog • Zwakte leger Assad • Kritiek regime Assad • Armoede • Positieve reactie val regime
	Vernietiging al-Assad symboliek	<ul style="list-style-type: none"> • Persoonlijkheidscultus binnen dictatuur • Visuele representaties Assad verwoest • Symbolische machtswisseling

Buitenland	Internationale allianties en steun	<ul style="list-style-type: none"> • Alliantie Assad en Rusland • Alliantie Assad en Iran • Buitenlandse allianties • Verzwakking alliantie door eigen conflicten
	Geopolitieke belangen	<ul style="list-style-type: none"> • Vraag voor opschorting sancties • Sancties opgeschort • Geopolitieke belangen • Nieuwe diplomatieke fase • Economische ontwikkeling • Internationale aandacht voor conflict • Relatie tussen Europa en Syrië • Vluchtelingen terugkeer Syrië
De toekomst	Een nieuw Syrië	<ul style="list-style-type: none"> • Uitdagingen • Internationale druk • Inclusiviteit in politiek beleid • Internationale druk op inclusiviteit • Vrijheid in nieuw Syrië • Vrouwenrechten in nieuw Syrië • Wederopbouw
	Overgangsregering	<ul style="list-style-type: none"> • Democratische waarden • Islam bron voor wetgeving • Plannen overgangsregering • Tijdelijke grondwet • Tijdelijke politieke structuur • Tijdslijn nieuwe grondwet en verkiezingen • Uitdagingen • Verandering politieke en militaire structuur
		<ul style="list-style-type: none"> • Angst voor wraakacties

	Geweld onder overgangsregering	<ul style="list-style-type: none"> • Demonstraties tegen nieuwe regering • Dreiging religieuze minderheden • Geweld onder nieuwe regering • Geweld tegen alawieten • Onrust • Rebellen gebruiken geen geweld
	Onzekerheid	<ul style="list-style-type: none"> • Angst en onzekerheid bij bevolking • Onzekere toekomst • Spanning toekomst • Terugkeren naar huis